

Analiza financijskih izvještaja tvrtke Makromikro d.o.o. Zagreb za razdoblje od 2013. do 2016. godine

Cikojević, Andrea

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Libertas International University / Libertas međunarodno sveučilište**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:223:539544>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-01**

Repository / Repozitorij:

[Digital repository of the Libertas International University](#)

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE
ZAGREB

ANDREA CIKOJEVIĆ

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI RAD

Zagreb, siječanj 2019.

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE
ZAGREB

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
MENADŽMENT BANKARSTVA, OSIGURANJA I FINANCIJA

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA TVRTKE MAKROMIKRO D.O.O.
ZAGREB ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2016. GODINE

ANALYSIS OF THE COMPANY MAKROMIKRO D.O.O., ZAGREB
FINANCIAL STATEMENTS FOR THE PERIOD OF 2013 TILL 2016

KANDIDAT: Andrea Cikojević

MENTOR: mr. sc. Anđelka Buneta

Zagreb, siječanj 2019.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet rada.....	1
1.2. Cilj rada	1
1.3. Metode istraživanja	1
1.4. Istraživačka pitanja.....	2
1.5. Struktura rada	2
2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI	3
2.1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)	4
2.2. Račun dobiti i gubitka	8
2.2.1. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	11
2.3. Izvještaj o novčanim tokovima	12
2.3.1. Metode sastavljanja izvještaja o novčanim tokovima	13
2.4. Izvještaj o promjenama kapitala.....	17
2.5. Bilješke uz financijske izvještaje	17
3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	18
3.1. Pojam i metode analize financijskih izvještaja	18
3.1.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja.....	19
3.1.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja.....	20
3.2. Pojam i podjela financijskih pokazatelja.....	20
3.2.1. Pokazatelji likvidnosti	22
3.2.2. Pokazatelji zaduženosti	23
3.2.3. Pokazatelji aktivnosti	24
3.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	25
3.2.5. Pokazatelji profitabilnosti	26
3.2.6. Pokazatelji investiranja	26

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA MAKROMIKRO D.O.O. ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2016. GODINE.....	28
4.1. Osnovni podaci o poduzeću Makromikro d.o.o.	28
4.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o.	29
4.2.1. Horizontalna analiza izvještaja o financijskom položaju (bilanca).....	29
4.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka.....	37
4.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o.	41
4.3.1. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju (bilanca).....	41
4.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka.....	47
4.4. Analiza financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o. financijskim pokazateljima	51
4.4.1. Pokazatelji likvidnosti.....	52
4.4.2. Pokazatelji zaduženosti	54
4.4.3. Pokazatelji aktivnosti	58
4.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	61
4.4.5. Pokazatelji profitabilnosti	62
5. ZAKLJUČAK	66
LITERATURA.....	69
POPIS TABLICA.....	71
POPIS SLIKA	72
POPIS GRAFIKONA	72
ŽIVOTOPIS	73

SAŽETAK

Ovim specijalističkim diplomskim radom analiziraju se financijski izvještaji poduzeća Makromikro d.o.o. iz Zagreba za razdoblje od četiri posljednje godine, za koje su završena financijska izvješća i koje su nam dostupne, od 2013. godine do 2016. godine. Osim provedene vertikalne i horizontalne financijske analize, izdvojeni su i financijski pokazatelji koji daju odgovor na pitanja o uspješnosti poslovanja u promatranom razdoblju, ali i može li Makromikro u budućnosti poslovati sigurno i uspješno.

Provedena analiza pokazala je kako je poduzeće Makromikro d.o.o. uglavnom uspješno poslovalo u promatranom razdoblju te je dobrim poslovnim odlukama to poslovanje poboljšala, čime si je omogućila uspješno poslovanje i u budućnosti.

Ključne riječi: Makromikro, financijski izvještaji, vertikalna i horizontalna analiza, financijski pokazatelji

SUMMARY

This specialized graduate thesis analyzes the financial statements of Makromikro d.o.o. from Zagreb for the period of the last four years for which the financial statements have been finalized and available, from 2013 to 2016. Except made vertical and horizontal financial analysis, financial indicators were also calculate to answer the questions about the performance of the business in the observed period, but also to see if Makromikro can be safe and successful in the future.

The analysis carried out showed that Makromikro d.o.o. mostly successfully doing business in the observed period, and with the help of good business decisions it improved its business, enabling successful business in the future.

Keywords: Makromikro, Financial Reports, Vertical and Horizontal Analysis, Financial Indicators

1. UVOD

Svako je poduzeće osnovano s ciljem ostvarivanja dobiti i kontinuiranog poslovanja te je stoga važno navrijeme uočiti potrebu za promjenama potrebnim da bi se ti glavni ciljevi održali i ostvarili. Kako bi se odluke donijele pravodobno, važno je imati navrijeme potrebne podatke dostupne putem financijskih izvještaja, koje je onda potrebno analizirati i donijeti ispravnu odluku.

Kako bi se mogla izvršiti analiza financijskih izvještaja za donošenje ispravne odluke, svakako je potrebno poznavati i razumjeti financijske izvještaje, poznavati osnovne pojmove analize, a s time i metode analize financijskih izvješća. Jednako važni su i financijski pokazatelji, koji ponekad daju informaciju koja nije možda vidljiva iz samih izvještaja, ali bi mogla biti od velike važnosti prilikom donošenja odluka o načinu nastavka uspješnog poslovanja ili mijenjanja načina poslovanja za poboljšanje istog.

1.1. Predmet rada

Predmet ovog rada je analiza financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o. iz Zagreba za razdoblje od 2013. do 2016. godine. Usporedbom i analizom razdoblja pokušat će se utvrditi jesu li se pozicije u financijskim izvještajima bitno promijenile te će se donijeti zaključci o tome kako je uspješno ili pak manje uspješno poduzeće poslovalo u promatranom razdoblju, a zatim i jesu li promjene nastale donošenjem određenih poslovnih odluka imale utjecaj na financijsku i poslovnu stabilnost poduzeća u budućnosti.

1.2. Cilj rada

Cilj rada je analizom financijskih izvještaja odgovoriti na istraživačka pitanja je li poduzeće u promatranom razdoblju poslovalo uspješno te može li u budućnosti poslovati uspješno i sigurno.

1.3. Metode istraživanja

Metode istraživanja temeljit će se na odgovorima na istraživačka pitanja nakon provedene analize financijskih izvještaja preuzetih sa stranica Financijske agencije (FINA-e) za 2013., 2014., 2015. i 2016. godinu.

Financijski izvještaji koji će biti podloga analize su izvještaj o financijskom položaju, bilanca te račun dobiti i gubitka.

Prilikom pisanja ovog rada korištene su ove znanstvene metode:

1. metoda analize – analiziranje temeljnih financijskih izvještaja, tehnika i postupaka njihove analize u teoriji i na praktičnom primjeru,
2. metoda sinteze – povezivanje teorijskoga i praktičnog dijela rada,
3. metoda indukcije – interpretacija prikupljenih informacija,
4. metoda dedukcije – raščlanjivanje ključnih pojmova kako bi se pobliže objasnili,
5. metoda deskripcije – opisivanje pojedinih pojmova te
6. metoda komparacije – uspoređivanje i povezivanje teorijskog dijela s praktičnim.

1.4. Istraživačka pitanja

Analizom financijskih izvještaja utvrdit će se kako je poduzeće poslovalo u promatranom razdoblju, ali i može li u budućnosti poslovati uspješno i sigurno.

Istraživačka pitanja na koje se ovim radom žele dobiti odgovori:

1. istraživačko pitanje:

Ukazuju li temeljni financijski pokazatelji na uspješnost poslovanja poduzeća Makromikro d.o.o. u razdoblju od 2013. do 2016.godine?

2. istraživačko pitanje:

Uzevši u obzir rezultate analize, može li poduzeće u budućnosti poslovati sigurno i uspješno?

1.5. Struktura rada

Rad se sastoji od pet cjelina.

U prvoj cjelini je objašnjenje rada uz uvod, predmet i svrhu rada.

Druga cjelina je teoretsko objašnjenje temeljnih financijskih izvještaja.

U slijedećoj, trećoj cjelini je teoretsko objašnjenje analiza financijskih izvještaja, i to horizontalna i vertikalna analiza, a zatim financijski pokazatelji.

Četvrta cjelina je bit ovog rada, a riječ je o analizi financijskih izvještaja poduzeća Makromikro te je u ovoj cjelini praktični dio teoretskog dijela navedenog u prethodnim dvjema cjelinama.

U petoj je cjelini zaključak samog rada, odnosno dobiveni rezultat provedenih analiza, čime se došlo do cilja samoga rada.

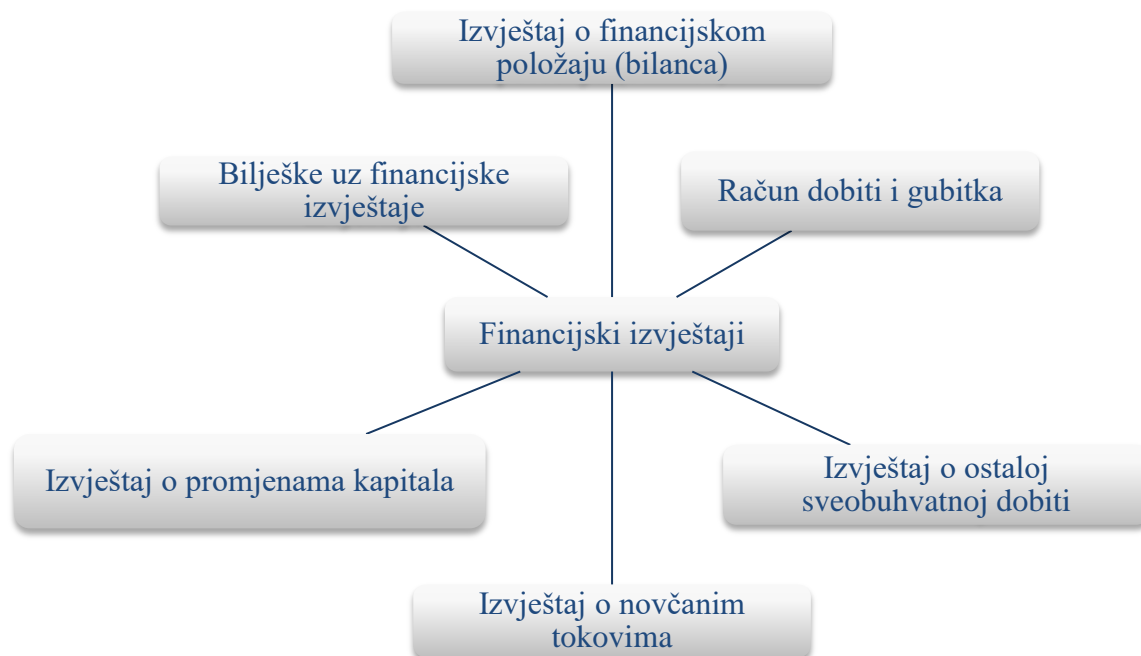
2. TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Zakonom o računovodstvu¹ definirani su obvezni financijski izvještaji, koji će biti obrađeni pojedinačno u nastavku ovog poglavlja. U stavku 7. članka Zakona navedeno je da financijski izvještaji moraju pružiti istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja, dok je u računovodstvenim standardima određeno da isti moraju biti, između ostalog, razumljivi, pouzdani, potpuni i, što je u ovom radu najvažnije, usporedivi. Usporedivost je važna kako bi se mogli usporediti financijski izvještaji i njihove pozicije i to ne samo istog poduzeća tijekom godina, nego i različitih poduzeća istih, a ponekad i različitih djelatnosti.

Prema istom članku navedenog Zakona, vrste financijskih izvještaja jesu:

1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
2. Račun dobiti i gubitka,
3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
4. Izvještaj o novčanim tokovima,
5. Izvještaj o promjenama kapitala i
6. Bilješke uz financijske izvještaje.

Slika 1.: Vrste financijskih izvještaja

Izvor: Sistematizacija autora

¹ Zakon o računovodstvu članak 19. stavak 2., NN 78/2015

Obveznici sastavljanja pojedinih financijskih izvještaja definirani su ovisno o njihovoj veličini. Sukladno tome, mali i mikro-poduzetnici dužni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje, a obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja nisu obvezni sastavljati izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Zakon o računovodstvu propisuje financijske izvještaje, ali ne i njihovu strukturu i točan sadržaj jer to propisuje ministar financija posebnim pravilnikom što se, također, objavljuje u Narodnim novinama.

Kako bi financijski izvještaji pružili istinit i fer prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja, ali i kako bi bili, kako računovodstveni standardi nalažu, razumljivi, pouzdani, potpuni i usporedivi, važno je poslovne promjene unositi u poslovne knjige i evidencije sukladno važećim poreznim propisima i računovodstvenim standardima. Na osnovi dobro postavljenog sustava može se dobiti dobar temelj za ispunjavanje financijskih izvještaja.

2.1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)

Bilanca, izvještaj o financijskom položaju, jest pregled, stanje imovine, obveza i kapitala društva na određeni dan, na kraju izvještajnog razdoblja, što može biti mjesec, kvartal, godina ili neko drugo razdoblje, ovisno o tome za čije se potrebe izvještaj priprema.

Korisnici financijskih izvještaja iz bilance mogu vidjeti financijski položaj u određenom trenutku, što je jako važno vjerovnicima, a posebno dioničarima.

Važna karakteristika bilance je njezina ravnoteža između aktive i pasive, od kojih je bilanca i sastavljena, gdje aktiva prikazuje imovinu, a pasiva kapital i obveze na isti dan.

U aktivi se iskazuju kako slijedi:

1. potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital,
2. dugotrajna imovina (nematerijalna, materijalna i financijska imovina te potraživanja i odgođena porezna imovina),
3. kratkotrajna imovina (zalihe, potraživanja i financijska imovina i novac) te
4. plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi.

U pasivi se iskazuju kako slijedi:

1. kapital i rezerve (temeljni kapital, rezerve, rezerve, zadržana dobit ili preneseni gubitak, dobit ili gubitak poslovne godine),
2. rezerviranja,
3. dugoročne obveze,
4. kratkoročne obveze te
5. odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja.

Tablica 1.: **Osnovne pozicije bilance**

Aktiva	Pasiva
A) Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital	A) Kapital i rezerve
B) Dugotrajna imovina	I. Temeljni (upisani) kapital
I. Nematerijalna imovina	II. Kapitalne rezerve
II. Materijalna imovina	III. Rezerve iz dobiti
III. Dugotrajna financijska imovina	IV. Revalorizacijske rezerve
IV. Potraživanja	V. Rezerve fer vrijednosti
V. Odgođena porezna imovina	VI. Zadržana dobit ili preneseni gubitak
C) Kratkotrajna imovina	VII. Dobit ili gubitak poslovne godine
I. Zalihe	VIII. Manjinski (nekontrolirajući) interes
II. Potraživanja	B) Rezerviranja
III. Kratkotrajna financijska imovina	C) Dugoročne obveze
IV. Novac u banci i blagajni	D) Kratkoročne obveze
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja
E) Ukupno aktiva	F) Ukupno – pasiva
F) Izvanbilančni zapisi	G) Izvanbilančni zapisi

Izvor: Sistematizacija autora

Slika 2.: Bilanca - Obrazac POD-BIL

AKTIVA		
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL		001
B) DUGOTRAJNA IMOVINA (AOP 003+010+020+031+036)		002
I. NEMATERIJALNA IMOVINA (AOP 004 do 009)		003
1. Izdaci za razvoj		004
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava		005
3. Goodwill		006
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine		007
5. Nematerijalna imovina u pripremi		008
6. Ostala nematerijalna imovina		009
II. MATERIJALNA IMOVINA (AOP 011 do 019)		010
1. Zemljište		011
2. Građevinski objekti		012
3. Postrojenja i oprema		013
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina		014
5. Biološka imovina		015
6. Predujmovi za materijalnu imovinu		016
7. Materijalna imovina u pripremi		017
8. Ostala materijalna imovina		018
9. Ulaganje u nekretnine		019
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 021 do 030)		020
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		021
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe		022
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		023
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom		024
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom		025
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		026
7. Ulaganja u vrijednosne papire		027
8. Dani zajmovi, depoziti i slično		028
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela		029
10. Ostala dugotrajna financijska imovina		030
IV. POTRAŽIVANJA (AOP 032 do 035)		031
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe		032
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom		033
3. Potraživanja od kupaca		034
4. Ostala potraživanja		035
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA		036
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA (AOP 038+046+053+063)		037
I. ZALIHE (AOP 039 do 045)		038
1. Sirovine i materijal		039
2. Proizvodnja u tijeku		040
3. Gotovi proizvodi		041
4. Trgovačka roba		042
5. Predujmovi za zalihe		043
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji		044
7. Biološka imovina		045
II. POTRAŽIVANJA (AOP 047 do 052)		046
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe		047
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom		048
3. Potraživanja od kupaca		049
4. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika		050
5. Potraživanja od države i drugih institucija		051
6. Ostala potraživanja		052
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA (AOP 054 do 062)		053
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		054
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe		055
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe		056
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom		057
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom		058
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		059
7. Ulaganja u vrijednosne papire		060
8. Dani zajmovi, depoziti i slično		061
9. Ostala financijska imovina		062
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI		063
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI		064
E) UKUPNO AKTIVA (AOP 001+002+037+064)		065
F) IZVANBILANČNI ZAPISI		066

(nastavak slike s prethodne stranice)

PASIVA	
A) KAPITAL I REZERVE (AOP 068 do 070+076+077+081+084+087)	067
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	068
II. KAPITALNE REZERVE	069
III. REZERVE IZ DOBITI (AOP 071+072-073+074+075)	070
1. Zakonske rezerve	071
2. Rezerve za vlastite dionice	072
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	073
4. Statutarne rezerve	074
5. Ostale rezerve	075
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	076
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI (AOP 078 do 080)	077
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	078
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	079
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	080
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK (AOP 082-083)	081
1. Zadržana dobit	082
2. Preneseni gubitak	083
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE (AOP 085-086)	084
1. Dobit poslovne godine	085
2. Gubitak poslovne godine	086
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	087
B) REZERVIRANJA (AOP 089 do 094)	088
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	089
2. Rezerviranja za porezne obveze	090
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	091
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	092
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	093
6. Druga rezerviranja	094
C) DUGOROČNE OBVEZE (AOP 096 do 106)	095
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	096
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	097
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	098
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	099
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	100
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	101
7. Obveze za predujmove	102
8. Obveze prema dobavljačima	103
9. Obveze po vrijednosnim papirima	104
10. Ostale dugoročne obveze	105
11. Odgođena porezna obveza	106
D) KRATKOROČNE OBVEZE (AOP 108 do 121)	107
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	108
2. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	109
3. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	110
4. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	111
5. Obveze za zajmove, depozite i slično	112
6. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	113
7. Obveze za predujmove	114
8. Obveze prema dobavljačima	115
9. Obveze po vrijednosnim papirima	116
10. Obveze prema zaposlenicima	117
11. Obveze za poreze, doprinose i sličana davanja	118
12. Obveze s osnove udjela u rezultatu	119
13. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	120
14. Ostale kratkoročne obveze	121
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	122
F) UKUPNO – PASIVA (AOP 067+088+095+107+122)	123
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	124

Izvor: Financijska agencija, <https://www.fina.hr/godisnji-financijski-izvjestaji/obraci>, pristupljeno 01.10.2018.

2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji prikazuje koliko je uspješno društvo poslovalo, odnosno prikazuje prihode i rashode te dobit ili gubitak ostvaren u određenom obračunskome razdoblju. Važna karakteristika računa dobiti i gubitka je u iskazivanju prihoda i pripadajućih rashoda u istom obračunskom razdoblju, takozvano sučeljavanje prihoda i rashoda, a priznaju se u razdoblju prema nastanku događaja.

Informacija koja je vidljiva u ovom izvještaju (dobit/gubitak) je važna vlasniku, odnosno vlasnicima kako bi odlučili kako rasporediti dobit.

Osnovni elementi računa dobiti i gubitka za računovodstvene potrebe jesu:

- poslovni prihodi,
- rashodi,
- dobit ili gubitak prije oporezivanja,
- porez na dobit te
- dobit ili gubitak poslije oporezivanja.

Prihodi i rashodi su osnovno podijeljeni na

- poslovne
- financijske.

Ovisno o tome za koga se priprema, elementi računa dobiti i gubitka mogu biti posloženi na drugačiji način. Razlikuje se račun dobiti i gubitka za potrebe računovodstva od onog za potrebe menadžmenta.

Tablica 2.: **Osnovne pozicije računa dobiti i gubitka - računovodstvo**

Prihodi	Rashodi
I. Poslovni prihodi	II. Poslovni rashodi
III. Financijski prihodi	IV. Financijski rashodi
V. Udio u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	VII. Udio u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom
VI. Udio u dobiti od zajedničkih pothvata	VIII. Udio u gubitku od zajedničkih pothvata
IX. Ukupni prihodi	X. Ukupni rashodi
	XI. Dobit ili gubitak prije oporezivanja
	XII. Porez na dobit
	XIII. Dobit ili gubitak razdoblja

Izvor: Sistematizacija autora

Račun dobiti i gubitka za računovodstvene potrebe koncipiran je na način da se prikazuju prihod i pripadajući mu rashod, na kraju se zbroje svi prihodi i svi rashodi, izračuna se njihova razlika kao dobit ili gubitak, koji se umanjuje za eventualni porez na dobit. Na kraju se iskazuje dobit ili gubitak razdoblja nakon poreza.

Iz računa dobiti i gubitka za potrebe računovodstva menadžeri ne vide podatak koji ih najviše zanima, a to su bruto-dobit i dobitak od poslovanja prije financijskih prihoda i rashoda.

Za menadžerske potrebe, osnovni elementi su grupirani prema djelatnosti, odnosno prikazuje se konkretan rezultat od djelatnosti, na što se dodaju ostali prihodi i rashodi koji imaju utjecaj na rezultat.

Tablica 3.: **Osnovne pozicije računa dobiti i gubitka – menadžment**

Prihodi od prodaje
- Troškovi za prodano
= Bruto-dobit
- Trošak prodaje
- Opći i administrativni troškovi
- Trošak istraživanja i razvoja
- Amortizacija
= Dobit prije kamata i poreza (EBIT)
+/- Financijski prihodi i rashodi (kamate i ostalo)
= Dobit prije poreza
- Porez na dobit
= Neto-dobit

Izvor: Sistematizacija autora

Slika 3.: Račun dobiti i gubitka - Obrazac POD-RDG

Naziv pozicije	AOP oznaka
I. POSLOVNI PRIHODI (AOP 126 do 130)	125
1. Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	126
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127
3. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	128
4. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	129
5. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	130
II. POSLOVNI RASHODI (AOP 132+133+137+141+142+143+146+153)	131
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	132
2. Materijalni troškovi (AOP 134 do 136)	133
a) Troškovi sirovina i materijala	134
b) Troškovi prodane robe	135
c) Ostali vanjski troškovi	136
3. Troškovi osoblja (AOP 138 do 140)	137
a) Neto plaće i nadnice	138
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	139
c) Doprinosi na plaće	140
4. Amortizacija	141
5. Ostali troškovi	142
6. Vrijednosna usklađenja (AOP 144+145)	143
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	144
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	145
7. Rezerviranja (AOP 147 do 152)	146
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	147
b) Rezerviranja za porezne obveze	148
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	149
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	150
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	151
f) Druga rezerviranja	152
8. Ostali poslovni rashodi	153
III. FINACIJSKI PRIHODI (AOP 155 do 164)	154
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	155
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima	156
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	157
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	158
5. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	159
6. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	160
7. Ostali prihodi s osnove kamata	161
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	162
9. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	163
10. Ostali financijski prihodi	164
IV. FINACIJSKI RASHODI (AOP 166 do 172)	165
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	166
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	167
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	168
4. Tečajne razlike i drugi rashodi	169
5. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	170
6. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	171
7. Ostali financijski rashodi	172
V. UDIO U DOBITI OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	173
VI. UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	174
VII. UDIO U GUBITKU OD DRUŠTAVA POVEZANIH SUDJELUJUĆIM INTERESOM	175
VIII. UDIO U GUBITKU OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	176
IX. UKUPNI PRIHODI (AOP 125+154+173 + 174)	177
X. UKUPNI RASHODI (AOP 131+165+175 + 176)	178
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 177-178)	179
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 177-178)	180
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 178-177)	181
XII. POREZ NA DOBIT	182
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 179-182)	183
1. Dobit razdoblja (AOP 179-182)	184
2. Gubitak razdoblja (AOP 182-179)	185

(nastavak slike s prethodne strane)

PREKINUTO POSLOVANJE (popunjavanje poduzetnik obveznika MSFI-a samo ako ima prekinuto poslovanje)	
XIV. DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 187-188)	186
1. Dobit prekinutog poslovanja prije oporezivanja	187
2. Gubitak prekinutog poslovanja prije oporezivanja	188
XV. POREZ NA DOBIT PREKINUTOG POSLOVANJA	189
1. Dobit prekinutog poslovanja za razdoblje (AOP 186-189)	190
2. Gubitak prekinutog poslovanja za razdoblje (AOP 189-186)	191
UKUPNO POSLOVANJE (popunjavanje samo poduzetnik obveznik MSFI-a koji ima prekinuto poslovanje)	
XVI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (AOP 179+186)	192
1. Dobit prije oporezivanja (AOP 192)	193
2. Gubitak prije oporezivanja (AOP 192)	194
XVII. POREZ NA DOBIT (AOP 182+189)	195
XVIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 192-195)	196
1. Dobit razdoblja (AOP 192-195)	197
2. Gubitak razdoblja (AOP 195-192)	198
DODATAK RDG-u (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani godišnji financijski izvještaj)	
XIX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 200+201)	199
1. Pripisana imateljima kapitala matice	200
2. Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu	201

Izvor: Financijska agencija, obrasci, <https://www.fina.hr/godisnji-financijski-izvjestaji/obraci>, pristupljeno 01.10.2018.

2.2.1. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti je dopuna računa dobiti i gubitka. U njemu se dobit ili gubitak razdoblja korigira za prihode i rashode na koje menadžment nije imao utjecaja, kao što su tečajne razlike i naknadno vrednovanje financijske imovine raspoložive za prodaju.

Obveznici njegova sastavljanja su veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa.

Slika 4.: Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti - dopuna Obrasca POD-RDG

IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)	
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	202
II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA (AOP 204 do 211)	203
1. Tečajne razlike iz preračuna inozemnog poslovanja	204
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	205
3. Dobit ili gubitak s osnove naknadnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju	206
4. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite novčanih tokova	207
5. Dobit ili gubitak s osnove učinkovite zaštite neto ulaganja u inozemstvu	208
6. Udio u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti/gubitku društava povezanih sudjelujućim interesom	209
7. Aktuarski dobici/gubici po planovima definiranih primanja	210
8. Ostale ne vlasničke promjene kapitala	211
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT RAZDOBLJA	212
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK (AOP 203-212)	213
V. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 202+213)	214
DODATAK Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (popunjavanje poduzetnik koji sastavlja konsolidirani i	
VI. SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (AOP 216+217)	215
1. Pripisana imateljima kapitala matice	216
2. Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu	217

Izvor: Financijska agencija, obrasci, <https://www.fina.hr/godisnji-financijski-izvjestaji/obraci>, pristupljeno 01.10.2018.

2.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj novčanih tokova prikazuje priljev i odljev novca i novčanih ekvivalenata tijekom određenog obračunskoga razdoblja.

Pod novcem se podrazumijevaju sva novčana sredstva koja se nalaze na računima društva, u blagajni te depoziti po viđenju, dok su novčani ekvivalenti kratkoročna visoko-likvidna ulaganja s beznačajnim rizikom promjene vrijednosti koja se u kratkom roku mogu pretvoriti u novac.

Korisnicima su u drugim financijskim izvještajima dostupni financijski podaci prema nastanku događaja, a ne naplata tih poslovnih događaja pa je stoga ovaj izvještaj važan jer prikazuje novčanu stranu poslovanja, odnosno na koji način i iz kojih izvora društvo stvara novac te kako ga troši.

Obveznici sastavljanja su srednji i veliki poduzetnici te subjekti od javnog interesa.

Zbog svojeg sadržaja služi za utvrđivanje likvidnosti i solventnosti društva, što su važne karakteristike društva za daljnje poslovanje.

Likvidnost je sposobnost imovine da se brzo može pretvoriti u novac za pokriće preuzetih obveza, a solventnost je sposobnost podmirivanja dospjelih obveza.

Izvještaj o novčanim tokovima prikazuje priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata prema aktivnostima društva, koja se dijele na:

1. poslovne,
2. investicijske i
3. financijske aktivnosti.

Poslovne aktivnosti su aktivnosti iz osnovne djelatnosti poduzeća iz kojih se stvara prihod, iz čega proizlazi da imaju i najveći utjecaj na financijski rezultat poduzeća. Novčanim tokom poslovnih aktivnosti moguće je utvrditi može li poduzeće podmirivati svoje dugove, ali i može li podnijeti dodatne troškove.

Investicijske aktivnosti su aktivnosti vezane uz promjene na dugotrajnoj imovini te kratkotrajnoj financijskoj imovini. Investicijskim novčanim tokom vidljivo je koliko gotovine se koristi za investicije, odnosno kapitalne izdatke i dugoročne investicije. Ako se iz poslovnih aktivnosti ne mogu pokriti kapitalni izdatci i dugoročne investicije, očito je potrebno dodatno financiranje.

Financijske aktivnosti su aktivnosti vezane uz financiranje poslovanja, a odnose se na promjene vezane uza strukturu obveza i kapitala.

Svaka aktivnost ima svoje primitke i izdatke koji, naravno, ovise iz koje su aktivnosti nastali pa se tako neki primitci i izdaci ponavljaju te je potrebno dobro razlikovati iz kojih su aktivnosti nastali.

Slika 5.: Osnovni primitci i izdaci izvještaja o novčanom toku prema aktivnostima

<u>Poslovne aktivnosti</u>	<u>Investicijske aktivnosti</u>	<u>Financijske aktivnosti</u>
PRIMICI		
<ul style="list-style-type: none"> - plaćanja kupaca za robu/uslugu - provizije, tantijemi - kamate - naknade šteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prodaja dugotrajne imovine - kamate, dividende - povrati zajmova 	<ul style="list-style-type: none"> - povećanje temeljnog kapitala - emisija dionica - primljeni krediti
IZDACI		
<ul style="list-style-type: none"> - plaćanja dobavljačima robu/uslugu - zaposleni - porezi - naknade šteta - premije osiguranja - kamate 	<ul style="list-style-type: none"> - kupnja dugotrajne imovine - dani zajmovi 	<ul style="list-style-type: none"> - smanjenje temeljnog kapitala - otkup vlastitih dionica - otplata kredita

Izvor: Sistematizacija autora

Za što lakše ispunjavanje izvještaja o novčanom toku, bilo da je riječ o direktnoj ili indirektnoj metodi, važno je imati što bolje razrađeno evidentiranje poslovnih promjena, odnosno što bolju razradu kontnog plana.

2.3.1. Metode sastavljanja izvještaja o novčanim tokovima

Dvije su metode sastavljana izvještaja o novčanom toku, a to jesu:

1. direktna (izravna) i
2. indirektna (neizravna) metoda.

Direktnom metodom se prikazuju bruto-novčani primitci i izdaci za svaku aktivnost društva zasebno, dok se indirektnom metodom razlika očituje samo u poslovnim aktivnostima gdje se neto-dobit korigira za nenovčane stavke (npr. amortizacija), ali i promjene u kratkotrajnoj imovini (novac i novčani ekvivalenti su isključeni) i kratkoročnim obvezama.

Tablica 4.: Poslovne aktivnosti novčanog toka prema metodi sastavljanja izvještaja

Direktna metoda	Indirektna metoda
	Dobit prije oporezivanja
Novčani primici od kupaca	Usklađenja
	Amortizacija
Novčani primici od tantijema, naknada, provizija i sl.	Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine
Novčani primici od osiguranja za naknadu šteta	Dobici i gubici od prodaje i nerealizirani dobiti i gubici i vrijednosno usklađenje financijske imovine
Novčani primici s osnove povrata poreza	Prihodi od kamata i dividendi
Novčani izdaci dobavljačima	Rashodi od kamata
Novčani izdaci za zaposlene	Rezerviranja
Novčani izdaci za osiguranje za naknade šteta	Tečajne razlike (nerealizirane)
	Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke
	Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu
Ostali novčani primici i izdaci	Promjene u radnom kapitalu
	Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza
	Povećanje ili smanjenje kratkotrajnih potraživanja
	Novac iz poslovanja
	Novčani izdaci za kamate
	Plaćeni porez na dobit

Izvor: Sistematizacija autora

Neovisno o tome koja se metoda izabere, direktna ili indirektna, neto-novčani tokovi poslovnih aktivnosti moraju dati potpuno jednak rezultat, iako je način izračuna drugačiji.

Pri izboru metode sastavljanja najčešće se bira direktna metoda, budući da je izvještaj sastavljen na taj način razumljiviji jer prikazuje sve što se vrlo lako može povezati s pozicijama iz bilance te računa dobiti i gubitka.

Slika 6.: Izvještaj o novčanim tokovima – direktna metoda - Obrazac POD-NTD

Naziv pozicije	AOP oznaka
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti	
1. Novčani primici od kupaca	001
2. Novčani primici od tantijema, naknada, provizija i sl.	002
3. Novčani primici od osiguranja za naknadu šteta	003
4. Novčani primici s osnove povrata poreza	004
5. Novčani izdaci dobavljačima	005
6. Novčani izdaci za zaposlene	006
7. Novčani izdaci za osiguranje za naknade šteta	007
8. Ostali novčani primici i izdaci	008
I. Novac iz poslovanja (AOP 001 do 008)	009
9. Novčani izdaci za kamate	010
10. Plaćeni porez na dobit	011
A) NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (AOP 009 do 011)	012
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti	
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	013
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata	014
3. Novčani primici od kamata	015
4. Novčani primici od dividendi	016
5. Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga	017
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	018
II. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti (AOP 013 do 018)	019
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	020
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata	021
3. Novčani izdaci s osnove danizh zajmova i štednih uloga	022
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac	023
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	024
III. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (AOP 020 do 024)	025
B) NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 019 + 025)	026
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti	
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala	027
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	028
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	029
4. Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	030
IV. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (AOP 027 do 030)	031
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	032
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	033
3. Novčani izdaci za financijski najam	034
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala	035
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	036
V. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (AOP 032 do 036)	037
C) NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 031+037)	038
1. Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima	039
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA (AOP 012 + 026 + 038 + 039)	040
E) NOVAC I NOVČANI EKVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	041
F) NOVAC I NOVČANI EKVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA (AOP 040+041)	042

Izvor: Financijska agencija, obrasci, <https://www.fina.hr/godisnji-financijski-izvjestaji/obraci>, pristupljeno 01.10.2018.

Slika 7.: Izvještaj o novčanim tokovima – indirektna metoda - Obrazac POD-NTI

Naziv pozicije	AOP oznaka
Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti	
1. Dobit prije oporezivanja	001
2. Usklađenja (AOP 003 do 010):	002
a) Amortizacija	003
b) Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	004
c) Dobici i gubici od prodaje i nerealizirani dobiti i gubici i vrijednosno usklađenje financijske imovine	005
d) Prihodi od kamata i dividendi	006
e) Rashodi od kamata	007
f) Rezerviranja	008
g) Tečajne razlike (nerealizirane)	009
h) Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke	010
I. Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu (AOP 001+002)	011
3. Promjene u radnom kapitalu (AOP 013 do 016)	012
a) Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza	013
b) Povećanje ili smanjenje kratkotrajnih potraživanja	014
c) Povećanje ili smanjenje zaliha	015
d) Ostala povećanja ili smanjenja radnog kapitala	016
II. Novac iz poslovanja (AOP 011+012)	017
4. Novčani izdaci za kamate	018
5. Plaćeni porez na dobit	019
A) NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI (AOP 017 do 019)	020
Novčani tokovi od investicijskih aktivnosti	
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	021
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata	022
3. Novčani primici od kamata	023
4. Novčani primici od dividendi	024
5. Novačani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga	025
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	026
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti (AOP 021 do 026)	027
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	028
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata	029
3. Novačani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	030
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni novac	031
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	032
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti (AOP 028 do 032)	033
B) NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 027+033)	034
Novčani tokovi od financijskih aktivnosti	
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala	035
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	036
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	037
4. Ostali novčani primici od financijskih aktivnosti	038
V. Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti (AOP 035 do 038)	039
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih financijskih instrumenata	040
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	041
3. Novčani izdaci za financijski najam	042
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala	043
5. Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	044
VI. Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti (AOP 040 do 044)	045
C) NETO NOVČANI TOKOVI OD FINACIJSKIH AKTIVNOSTI (AOP 039+045)	046
1. Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima	047
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA (AOP 020+034+046+047)	048
E) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	049
F) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA (AOP 048+049)	050

Izvor: Financijska agencija, obrasci, <https://www.fina.hr/godisnji-financijski-izvjestaji/obraci>, pristupljeno 01.10.2018.

2.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala jest opširan izvještaj, kao što i sâm naziv kaže, o promjenama kapitala između dvaju datuma bilance, i to na početni datum bilance i završni datum bilance. Iskazuju se promjene koje su direktno imale utjecaj na kapital, kao i one neizravne utjecaje i to prikazano prema pozicijama kapitala iskazanih u bilanci te podijeljeno prema vlasnicima matice i dio koji pripada vlasnicima manjinskog udjela s nekontrolirajućim interesom. Obveznici sastavljanja su srednji i veliki poduzetnici te subjekti od javnog interesa.

2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje detaljnije opisuju i objašnjavaju pozicije u financijskim izvještajima koje je obveznik dužan sastaviti. Osim financijskih izvještaja u bilješkama je javno vidljiva informacija o primjeni računovodstvenih politika, važnih vlasničkih promjena ali i drugih promjena koje nisu vidljive u financijskim izvještajima, a mogle bi utjecati na donošenje poslovnih odluka.

Sadržaj bilježaka je propisan standardima financijskog izvještavanja, ali ne postoji propisan obrazac kao za prethodne financijske izvještaje.

Osim očitih promjena koje se mogu iščitati iz samih financijskih izvještaja, bilješke su te koje bi trebale pružiti informaciju o bitnim podacima koji nisu vidljivi iz samih izvještaja, čime bi korisnik financijskih izvještaja dobio jasniju sliku o stanju poduzeća i financijskim podacima iskazanim u izvještajima.

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Nakon sastavljanja temeljnih financijskih izvještaja, uglavnom namijenjenih eksternim korisnicima (investitori, dobavljači, vjerovnici, država, i dr.) za potrebe internih korisnika (uprava, menadžment, a nekad i zaposlenici), potrebno je napraviti analizu tih izvještaja. Temeljni financijski izvještaji prikazuju podatke iz prošlosti pa ih je potrebno usporediti i napraviti analizu, kako bi se na temelju njih dobila informacija kojom bi se mogao napraviti plan za budućnost ili utjecati na poboljšanje pojedinih dijelova poslovanja.

3.1. Pojam i metode analize financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja moguća je ako su iskazani podaci u izvještajima iskazani realno i objektivno i po fer vrijednosti. Najčešće se analiziraju bilanca te račun dobiti i gubitka.

Moglo bi se reći da je analiza financijskih izvještaja proces primjene različitih analitičkih postupaka i tehnika kojima se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u informacije, upotrebljive, ali i relevantne za daljnje upravljanje².

Postupci analize uglavnom se svode na uspoređivanje i raščlanjivanje pojedinih pozicija u izvještajima, a nakon toga se i sami rezultati analize mogu uspoređivati.

Prilikom analize financijskih izvještaja upotrebljavaju se različiti instrumenti i postupci, koji se prema temeljnoj klasifikaciji mogu podijeliti kako slijedi³:

1. komparativni financijski izvještaji,
2. strukturni financijski izvještaji te
3. financijski pokazatelji.

Kod komparativnih financijskih izvještaja riječ je o uočavanju promjena u više obračunskih razdoblja, stoga se i zove horizontalna analiza.

Kod strukturnih financijskih izvještaja radi se vertikalna analiza kojom se stječe uvid u strukturu financijskih izvještaja.

Financijski pokazatelji dijele se na:

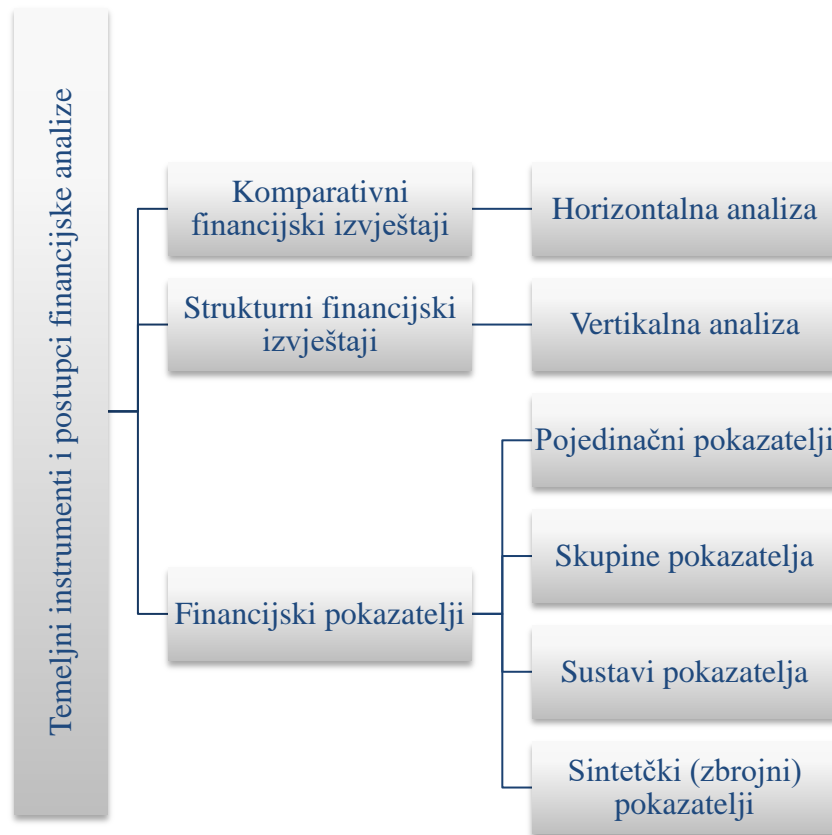
1. pojedinačne pokazatelje,
2. skupine pokazatelja,
3. sustave pokazatelja te
4. sintetičke (zbrojne) pokazatelje.

² Habek, Mladen i ostali (2004.), Temelj računovodstva i analitika knjigovodstva, Zagreb, RRIF plus, str. 25.

³ Žager K. i sur. (2008.), Analiza financijskih izvještaja, Zagreb: Masmedia, str. 224.

Slijedeća je važna podjela skupine pokazatelja, ali to će se detaljnije razraditi u poglavlju o pokazateljima.

Slika 8.: **Temeljni instrumenti i postupci financijske analize**

Izvor: Sistematizacija autora

Najpoznatije su i najčešće korištene analize horizontalna i vertikalna te analiza pokazateljima, što će biti u nastavku pojedinačno detaljnije obrađeno.

3.1.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna se analiza radi na temelju komparativnih financijskih izvještaja, na način da se uspoređuju određene pozicije financijskih izvještaja u razdoblju od nekoliko godina. Kako bi se bolje primijetile određene tendencije, uvijek je bitno promatrati više od dvije poslovne godine jer usporedbom samo dviju godina može se dobiti pogrešna slika o kretanjima, što može dovesti do donošenja pogrešnih poslovnih planova, a time i pogrešnih odluka u budućim razdobljima.

Analiziraju se određene pozicije zasebno za bilancu, a zasebno za račun dobiti i gubitka.

Moguće je uspoređivati svaku godinu za sebe, ali se mogu uspoređivati i svaka godina s jednom određenom godinom, takozvanom baznom godinom. Izbor načina uspoređivanja ovisi o tome što je cilj analize jer ako se želi utvrditi kretanje iz godinu u godinu, tada će se

uspoređivati svaka godina s onom prethodnom. Ako se ipak želi usporediti kretanje u pojedinim godinama u odnosu na neku godinu koja je specifična, tada će se izabrati ta godina kao bazna i onda se uspoređuju ostale godine s tom izabranom godinom.

U nekim je slučajevima prije horizontalne analize potrebno uskladiti bitne stavke, kako bi se mogle uspoređivati i kako bi sama analiza imala smisla. Slučajevi u kojima je potrebno usklađenje jesu:

1. značajnije promjene politike bilanciranja,
2. promjene obračunskih sustava pri izradi financijskih izvještaja ili
3. inflacija.

Iako je na temelju ispravne i realno napravljene horizontalne analize moguće donijeti kvalitetne poslovne planove i kvalitetne poslovne odluke, bolje je proširiti analizu i na vertikalnu, a zatim i izračunati financijske pokazatelje kako bi se dobila „šira slika“.

3.1.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza radi se na temelju strukturnih financijskih izvještaja, na način da se za isto razdoblje uspoređuju određene, ali različite pozicije, čime se može donijeti zaključak o financijskom položaju poduzeća, ali prvenstveno se ova analiza radi kako bi se dobio uvid u strukturu financijskih izvještaja u određenom razdoblju.

U ovoj analizi, za razliku od horizontalne, uspoređuju se, u istom određenom razdoblju, bilo koje pozicije međusobno u računu dobiti i gubitka ili u bilanci.

Usporedba se radi na način da se aktiva i pasiva bilance označavaju sa 100, a sve se druge pozicije stavljaju u odnos s njima. Kod računa dobiti i gubitka ukupan prihod ili prihod od prodaje označava se sa 100 pa se ostale pozicije stavljaju u odnos s njima.

3.2. Pojam i podjela financijskih pokazatelja

Analiza financijskih izvještaja putem financijskih pokazatelja najčešće je korištena analiza, uz horizontalnu i vertikalnu.

Financijski pokazatelji su racionalni brojevi, odnosno brojevi dobiveni dijeljenjem, stavljanjem u odnos dviju ili više ekonomskih veličina. Pojednostavljeno, to je rezultat dobiven dijeljenjem dviju ili više pozicija bilance ili računa dobiti i gubitka, kako bi se dobio odnos tih dviju pozicija, jedne u odnosu na drugu. Dobiveni omjer može se izraziti kao decimalna vrijednost ili kao postotak.

S obzirom na vremensku dimenziju, financijski se pokazatelji mogu podijeliti u dvije skupine⁴:

1. skupina financijskih pokazatelja koji obuhvaćaju razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog razdoblja (najčešće godinu dana) i temelje se na podacima iz izvještaja od dobiti;
2. druga skupina, koja se odnosi na točno određeni trenutak, koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance, i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.

Osnovna je podjela pokazatelja analize financijskih izvještaja na:

1. pojedinačne pokazatelje,
2. skupine financijskih pokazatelja,
3. sustave pokazatelja te
4. zbrojne ili sintetske pokazatelje.

Osnovne skupine financijskih pokazatelja jesu:

1. pokazatelji likvidnosti („liquidity ratios“), mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze;
2. pokazatelji zaduženosti („leverage ratios“), mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava;
3. pokazatelji aktivnosti („activity ratios“), mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse;
4. pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda;
5. pokazatelji profitabilnosti („profitability ratios“), mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću te
6. pokazatelji investiranja („investibility ratios“), mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Od sustava pokazatelja najpoznatiji je Du Pontov sustav, dok su od sintetičkih (zbrojnih) pokazatelja najpoznatiji i najznačajniji modeli Altmanov z-score i Kralicekov DF-pokazatelj.

Podsjetnik. Svako je poduzeće osnovano s ciljem ostvarivanja dobiti i kontinuiranog poslovanja. To znači da menadžment poduzeća mora osigurati i kratkoročnu i dugoročnu financijsku stabilnost poduzeća, ali i profitabilnost poduzeća, kako bi se mogle namiriti sve kratkoročne i dugoročne obveze, osigurati odgovarajuće naknade vlasnicima, kao i zadržati odgovarajući dio dobiti kako bi se poduzeće moglo razvijati.

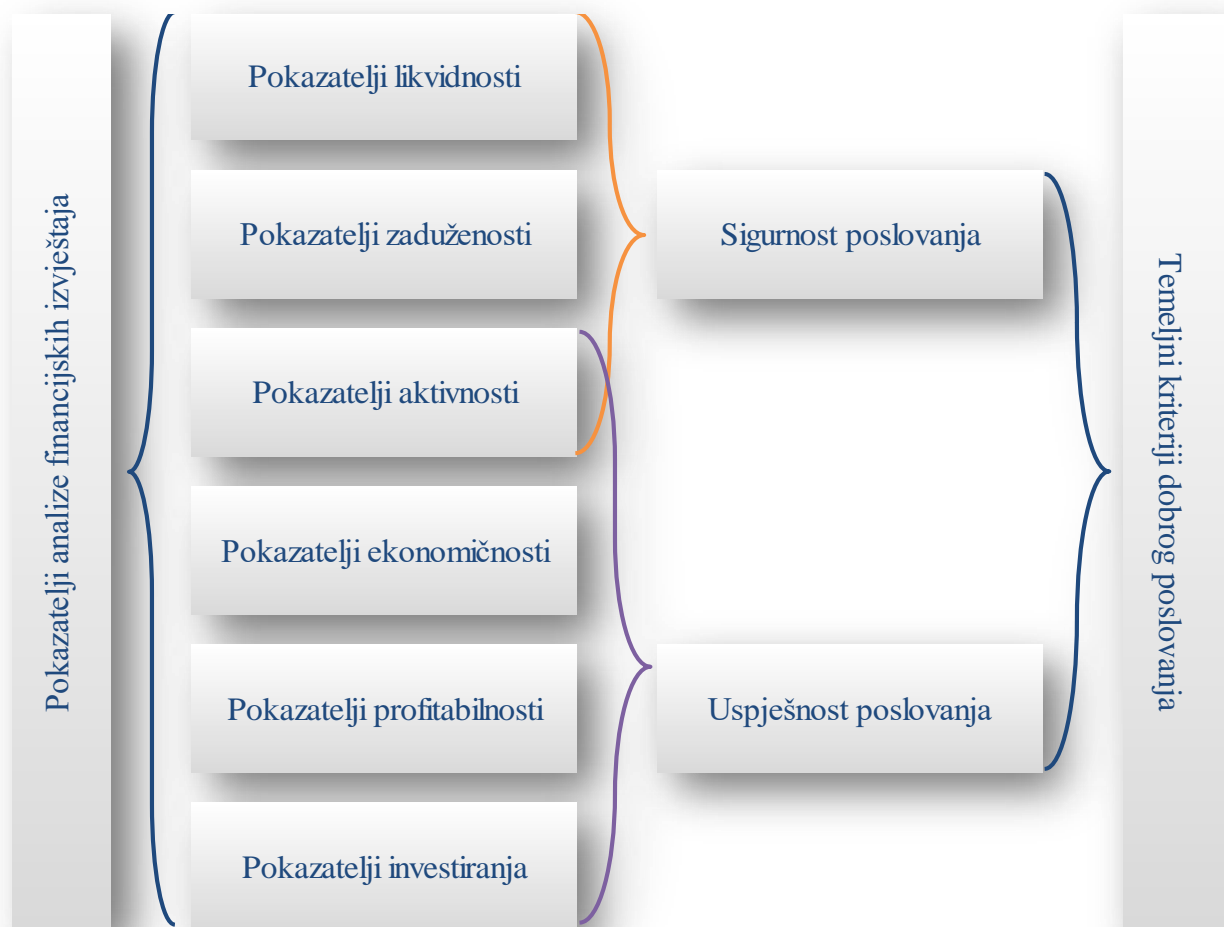
⁴ Žager K., op. cit. str. 243.

Dobro upravljanje poduzećem podrazumijeva to da su u poslovanju zadovoljena dva kriterija:

1. kriterij sigurnosti (likvidnost, financijska stabilnost i zaduženost) te
2. kriterij uspješnosti tj. efikasnosti (profitabilnost, odnosno rentabilnost).

Prema tome su pokazatelji likvidnosti i zaduženosti pokazatelji sigurnosti, odnosno financijskog položaja poduzeća, a pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja su pokazatelji uspješnosti poslovanja. Pokazatelji aktivnosti mogu biti i pokazatelji sigurnosti i pokazatelji uspješnosti.

Slika 9.: **Financijski pokazatelji i njihova povezanost s temeljnim kriterijima dobrog poslovanja**

Izvor: Sistematizacija autora

3.2.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti („liquidity ratios“) mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze. Svaki od pokazatelja uspoređuje se u odnosu na očekivanu određenu vrijednost, koeficijent, po kojem bi se utvrdila likvidnost poduzeća. Ipak, bez obzira

na dobiveni rezultat, dobiveni koeficijent, da bi se sa sigurnošću moglo reći je li poduzeće likvidno ili nije, treba uzeti u obzir i druge parametre kao što je vrsta djelatnosti i drugo.

Najčešći pokazatelji likvidnosti jesu:

1. koeficijent trenutačne likvidnosti,
2. koeficijent ubrzane likvidnosti („quick ratio“ ili „acid test“),
3. koeficijent tekuće likvidnosti („current ratio“) te
4. koeficijent financijske stabilnosti.

Tablica 5.: **Pokazatelji likvidnosti, izračuni koeficijenata i očekivane vrijednosti**

Pokazatelj	Izračun koeficijenta	Standardna veličina
Koeficijent trenutačne likvidnosti	$\frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$	1
Koeficijent ubrzane likvidnosti	$\frac{\text{novac} + \text{potraživanja}}{\text{kratkoročne obveze}}$	≥ 1
Koeficijent tekuće likvidnosti	$\frac{\text{kratkotrajna imovine}}{\text{kratkoročne obveze}}$	≥ 2
Koeficijent financijske stabilnosti	$\frac{\text{dugotrajna imovina}}{\text{kapital} + \text{dugoročne obveze}}$	< 1

Izvor: Sistematizacija autora

3.2.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti („leverage ratios“) mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih, a koliko iz vlastitih izvora financiranja. Najčešći pokazatelji zaduženosti jesu:

1. koeficijent zaduženosti („debt ratio“),
2. koeficijent vlastitog financiranja,
3. koeficijent financiranja,
4. koeficijent troškova kamata,
5. čimbenik zaduženosti,
6. stupanj pokrića I. te
7. stupanj pokrića II..

Tablica 6.: Pokazatelji zaduženost i izračuni koeficijenta

Pokazatelj	Izračun koeficijenta	Standardna veličina
Koeficijent zaduženosti	$\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}}$	<0,5
Koeficijent vlastitog financiranja	$\frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovina}}$	$\geq 0,5$
Koeficijent financiranja	$\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{glavnica}}$	≤ 1
Pokriće troškova kamata	$\frac{\text{dobit prije poreza i kamata}}{\text{kamate}}$	što je rezultat veći broj to je bolje
Čimbenik zaduženosti	$\frac{\text{ukupne obveze}}{\text{zadržana dobit + amortizacija}}$	što je rezultat manji broj to je bolje
Stupanj pokrića I.	$\frac{\text{glavnica}}{\text{dugotrajna imovina}}$	>1
Stupanj pokrića II.	$\frac{\text{glavnica + dugoročne obveze}}{\text{dugotrajna imovina}}$	>1

Izvor: Sistematizacija autora

3.2.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti („activity ratios“), poznati i kao koeficijenti obrta imovine, mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse, odnosno kojom brzinom poduzeće koristi imovinu u poslovanju.

Najčešći pokazatelji aktivnosti jesu:

1. koeficijent obrta ukupne imovine,
2. koeficijent obrta kratkotrajne imovine,
3. koeficijent obrta potraživanja te
4. trajanje naplate potraživanja u danima.

Što su dobiveni koeficijenti navedenih pokazatelja aktivnosti veći broj, to je bolje, osim pokazatelja trajanja naplate potraživanja, za koji je bolji što manji dobiveni broj. Prema nekim poslovnim i zakonskim propisima zadane su određene veličine koje su optimalne i zadovoljavajuće.

Tablica 7.: Pokazatelji aktivnosti i izračuni koeficijenata

Pokazatelj	Izračun koeficijenta	Standardna veličina
Koeficijent obrta ukupne imovine	$\frac{\text{ukupni prihod}}{\text{ukupna imovina}}$	4
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	$\frac{\text{ukupni prihod}}{\text{kratkotrajna imovina}}$	8
Koeficijent obrta potraživanja	$\frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{potraživanja}}$	28
Trajanje naplate potraživanja u danima	$\frac{\text{broj dana u godini (365)}}{\text{koeficijent obrta potraživanja}}$	30

Izvor: Sistematizacija autora

3.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

Najčešći pokazatelji ekonomičnosti jesu:

1. ekonomičnost ukupnog poslovanja,
2. ekonomičnost poslovanja (prodaje) i
3. ekonomičnost financiranja.

Što su dobiveni koeficijenti navedenih pokazatelja ekonomičnosti veći broj, to je bolje.

Tablica 8.: Pokazatelji ekonomičnosti i izračuni koeficijenata

Pokazatelj	Izračun koeficijenta	Standardna veličina
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	$\frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupni rashodi}}$	>1
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	$\frac{\text{prihodi od prodaje}}{\text{rashodi prodaje}}$	>1
Ekonomičnost financiranja	$\frac{\text{financijski prihodi}}{\text{financijski rashodi}}$	>1

Izvor: Sistematizacija autora

3.2.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti („profitability ratios“) mjere povrat uloženoga kapitala pa su dobar indikator upravljačke djelotvornosti jer se njima može predvidjeti financijski rezultat i izmjeriti sposobnost poduzeća da ima zadovoljavajuću stopu povrata ulaganja.

Najčešći pokazatelji profitabilnosti jesu:

1. neto marža profita,
2. bruto marža profita,
3. neto rentabilnost imovine,
4. bruto rentabilnost imovine i
5. rentabilnost vlastitoga kapitala (glavnice).

Tablica 9.: Pokazatelji profitabilnosti i izračuni koeficijenata

Pokazatelj	Izračun koeficijenta	Napomena
Neto marža profita	$\frac{\text{neto dobit} + \text{kamate}}{\text{ukupni prihod}}$	dobiveni rezultat najčešće se množi sa 100 i iskazuje kao postotak
Bruto marža profita	$\frac{\text{dobit prije poreza} + \text{kamate}}{\text{ukupni prihod}}$	
Neto rentabilnost imovine	$\frac{\text{neto dobit} + \text{kamate}}{\text{ukupna imovina}}$	
Bruto rentabilnost imovine	$\frac{\text{dobit prije poreza} + \text{kamate}}{\text{ukupna imovina}}$	
Rentabilnost vlastitoga kapitala (glavnice)	$\frac{\text{neto dobit}}{\text{vlastiti kapital (glavnica)}}$	

Izvor: Sistematizacija autora

3.2.6. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja („investibility ratios“) mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Najčešći pokazatelji profitabilnosti jesu:

1. dobit po dionici („EPS – earnings per share“),
2. dividenda po dionici („DPS – dividends per share“),
3. odnos isplate dividendi („DPR – dividend payout ratio“),
4. odnos cijene i dobiti po dionici („P/E – price earnings ratio“),
5. ukupna rentabilnost dionice i
6. dividendna rentabilnost dionice.

Tablica 10.: Pokazatelji investiranja i izračuni koeficijenata

Pokazatelj	Izračun koeficijenta	Napomena
Dobit po dionici	$\frac{\text{neto dobit}}{\text{broj dionica}}$	dobiveni rezultat najčešće se množi sa 100 i iskazuje kao postotak
Dividenda po dionici	$\frac{\text{dio neto dobiti za dividende}}{\text{broj dionica}}$	
Odnos isplate dividendi	$\frac{\text{dividenda po dionici}}{\text{dobit po dionici}}$	
Odnos cijene i dobiti po dionici	$\frac{\text{tržišna cijena dionice}}{\text{dobit po dionici}}$	
Ukupna rentabilnost dionice	$\frac{\text{dobit po dionici}}{\text{tržišna cijena dionice}}$	
Dividendna rentabilnost dionice	$\frac{\text{dividenda po dionici}}{\text{tržišna cijena dionice}}$	

Izvor: Sistematizacija autora

Kako promatrano poduzeće nije dioničko društvo pa nema dionice, nego vlasnici imaju poslovne udjele prema visini uplaćenoga temeljnog kapitala, ovaj se pokazatelj neće računati ni interpretirati u ovom primjeru, ali se navodi kao jedan od osnovnih pokazatelja općenito u analizi financijskih izvještaja.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA MAKROMIKRO D.O.O. ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2016. GODINE

4.1. Osnovni podaci o poduzeću Makromikro d.o.o.

Makromikro, društvo s ograničenom odgovornošću za proizvodnju i trgovinu, upisano je u Registar Trgovačkog suda u Zagrebu, a osnovao ga je 19. rujna 1990. godine gospodin Željko Brigljević kao jedini osnivač. Nakon osnivanja došlo je do nekoliko statusnih promjena⁵:

31. listopada 1995.

- usklađenje općih akata s odredbama Zakona o trgovačkim društvima
- povećanje temeljnoga kapitala za 76.000 kn te iznosi 105.000 kn

21. siječnja 2004.

- povećanje temeljnoga kapitala za 514.900 kn te iznosi 619.900 kn

19. siječnja 2005.

- povećanje temeljnoga kapitala za 689.500 kn te iznosi 1.309.400 kn

28. kolovoza 2014.

- povećanje temeljnoga kapitala za 2.200.000 kn te iznosi 3.509.400 kn

3. listopada 2014.

- promjena vlasništva temeljem Ugovora o prodaji i prijenosu poslovnih udjela, čime je drugo društvo, jednako tako vrlo uspješno, Stublić Impex d.o.o. iz Zagreba, postalo novi član društva. Novi član društva je time postao član s većinskim udjelom, 3/5, dok su se ostala dva udjela podijelila u jednakim omjerima na do tada postojeća dva člana, gospođu Leu-Mariu Brigljević i gospodina Marina Belića.

7. listopada 2014⁶.

- prvi osnivač, gospodin Željko Brigljević, prestaje biti član društva i član uprave

28. prosinca 2015.

- donesena Odluka o podjeli društva, kojom je prihvaćen Plan podjele društva da se prenesu dijelovi imovine u nova društva koja se osnivaju, a to su:
 - Makro gradnja d.o.o. za građenje, Zagreb te
 - Makro stroj d.o.o. za proizvodnju, Zagreb.

⁵ Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, Bilješke uz financijske izvještaje za 2016.g., str. 11., pristupljeno 30.06.2018.

⁶ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske – sudski registar, <https://sudreg.pravosudje.hr>, pristupljeno 05.07.2018.

- smanjenje temeljnog kapitala za 3.403.800,00 kn na iznos od 105.600 kn

Prema svemu navedenom, svake je godine poduzeće raslo, što je dovelo do povećanja temeljnoga kapitala, ali i do promjena vlasništva. To je znak da je poduzeće živjelo i poslovalo te da je namjera vlasnika bila dobrobit i dugoročno poslovanje poduzeća. Ponekad je za rast i opstanak poduzeća potrebno i postati dio nečeg većega, kao što je u ovom slučaju i bilo, kako bi se osigurao siguran nastavak poslovanja. Ili možda nije, pokazat će budućnost, dok će se taj zaključak u ovom radu donijeti na temelju provedenih analiza.

Najvažnija je izmjena krajem 2014. godine, kada je većinski vlasnik postalo društvo Stublić Impex d.o.o. jer su se od 2015. godine ova dva velika društva na tržištu pojavila zajedno novim društvom Makromikro grupa d.o.o., čime se namjeravalo povećati uspješnost poslovanja i financijsku stabilnost obaju društava⁷.

Nije možda važno za financijski dio, ali svakako je imalo utjecaja na poslovanje i ostvarivanje dobrih poslovnih rezultata to što je Makromikro d.o.o. imao neobičan način promidžbe pa ih se pamti po zanimljivim reklamama koje su bile zabavne, a ponekad na rubu neukusa, što je navelo ljude da obrate pažnju i zapamte ime Makromikro.

4.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o.

Horizontalna analiza radit će se na temelju financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine, preuzetih sa stranica Financijske agencije, a koji su predani za potrebe javne objave financijskih izvještaja. Za bolje će se razumijevanje koristiti i objavljene Bilješke uz financijske izvještaje za iste navedene godine.

4.2.1. Horizontalna analiza izvještaja o financijskom položaju (bilanca)

Horizontalna analiza bilance rađena je usporedbom svake godine s prethodnom, kako bi se utvrdilo kretanje iz godine u godinu. Korištena formula jest:

$$\left(\frac{\text{podatak iz pozicije određene godine}}{\text{ista pozicija prethodne godine}} * 100 \right) - 100$$

Analiza je prikazana u tablici u nastavku. Pozitivan postotak znači da je došlo do rasta u trenutačnoj godini u odnosu na prethodnu, dok je negativan rezultat pad određene pozicije.

⁷ Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, Bilješke uz financijske izvještaje za 2014.g., str. 39., pristupljeno 30.06.2018.

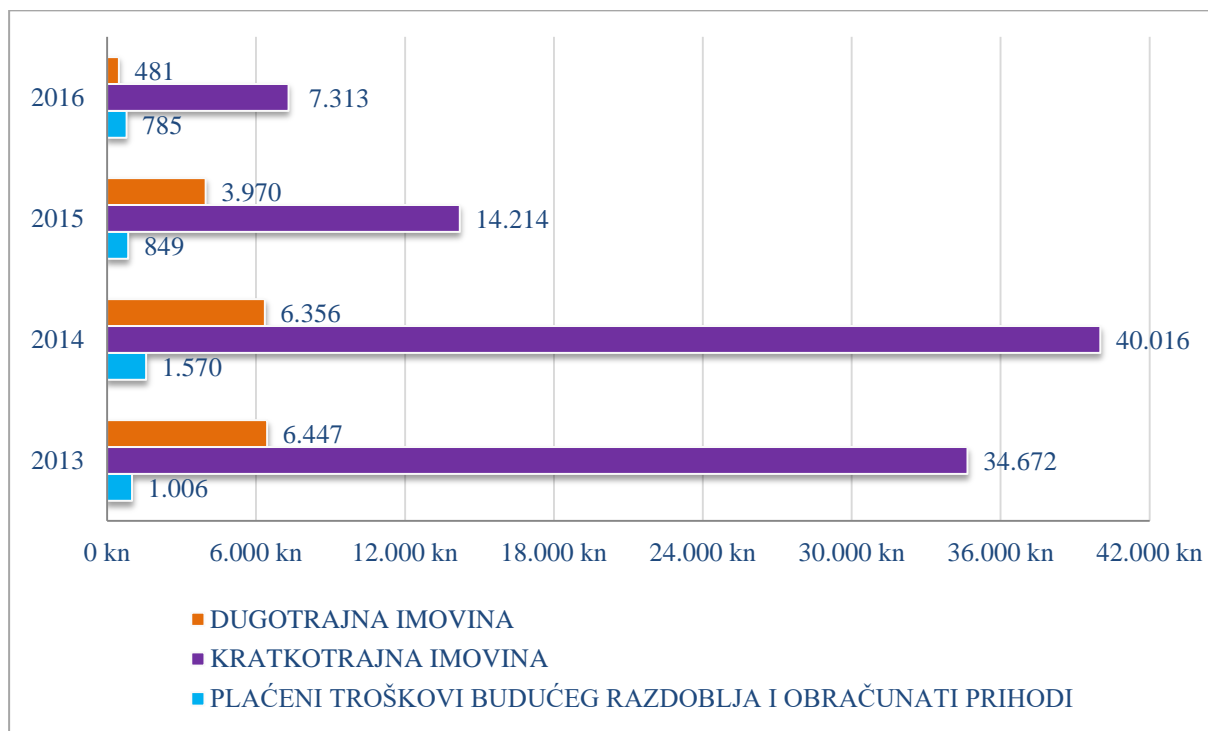
Tablica 11.: **Horizontalna analiza aktive bilance po godinama (u kunama, bez lipa)**

Pozicija - A K T I V A	2013.	Postotak promjene '14/'13	2014.	Postotak promjene '15/'14	2015.	Postotak promjene '16/'15	2016.
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL		0,00		0,00		0,00	
DUGOTRAJNA IMOVINA	6.447.302	-1,42	6.356.006	-37,54	3.969.870	-87,87	481.393
Nematerijalna imovina	384.047	97,04	756.745	-47,84	394.726	-81,88	71.525
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	188.059	302,40	756.745	-47,84	394.726	-81,88	71.525
Nematerijalna imovina u pripremi	195.988	-100,00		0,00		0,00	
Materijalna imovina	5.900.313	-6,62	5.509.697	-36,80	3.482.300	-91,52	295.156
Zemljište	119.778	0,00	119.778	-100,00		0,00	
Građevinski objekti	1.374.944	-14,99	1.168.843	96,68	2.298.839	-95,11	112.500
Postrojenja i oprema	419.307	506,43	2.542.821	-97,33	67.987	-100,00	
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	701.421	34,75	945.189	-59,54	382.408	-52,24	182.656
Predujmovi za materijalnu imovinu	79.000	-100,00		0,00		0,00	
Materijalna imovina u pripremi	2.472.797	-100,00		0,00		0,00	
Ulaganje u nekretnine	733.066	0,00	733.066	0,00	733.066	-100,00	
Dugotrajna financijska imovina	162.942	-45,03	89.564	-71,63	25.412	84,88	46.982
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	19.112	-100,00		0,00		0,00	
Dani zajmovi, depoziti i slično	143.830	-37,73	89.564	-71,63	25.412	84,88	46.982
Potraživanja	0	0,00	0	0,00	67.432	0,44	67.730
Ostala potraživanja		0,00		0,00	67.432	0,44	67.730

Pozicija - A K T I V A	2013.	Postotak promjene '14/'13	2014.	Postotak promjene '15/'14	2015.	Postotak promjene '16/'15	2016.
KRATKOTRAJNA IMOVINA	34.672.387	15,41	40.016.297	-64,48	14.213.677	-48,55	7.312.680
Zalihe	13.799.807	12,39	15.509.479	-98,74	195.244	87,37	365.833
Sirovine i materijali	136.757	-79,75	27.699	-100,00		0,00	
Proizvodnja u tijeku		0,00	77.045	-100,00		0,00	
Gotovi proizvodi		0,00	66.837	121,79	148.239	-100,00	
Trgovačka roba	13.663.050	12,26	15.337.898	-99,69	47.005	678,29	365.833
Potraživanja	19.359.663	22,04	23.626.708	-46,93	12.539.276	-50,56	6.199.257
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	219.325	407,43	1.112.919	-99,99	150	-100,00	
Potraživanja od kupaca	18.881.077	13,43	21.417.552	-45,57	11.657.403	-50,73	5.743.985
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	20.484	771,00	178.416	-96,21	6.760	-30,95	4.668
Potraživanja od države i drugih institucija	218.001	296,71	864.826	-4,39	826.858	-46,55	441.957
Ostala potraživanja	20.776	155,08	52.995	-9,23	48.105	-82,02	8.647
Kratkotrajna financijska imovina	70.000	228,57	230.000	-13,04	200.000	-74,04	51.911
Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		0,00		0,00	200.000	-74,04	51.911
Dani zajmovi, depoziti i slično	70.000	228,57	230.000	-100,00		0,00	
Novac u banci i blagajni	1.442.917	-54,94	650.110	96,76	1.279.157	-45,61	695.679
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	1.006.311	55,99	1.569.720	-45,93	848.776	-7,54	784.744
UKUPNA AKTIVA	42.126.000	13,81	47.942.023	-60,30	19.032.323	-54,93	8.578.817
IZVANBILANČNI ZAPISI	815.068	-53,63	377.955	-100,00		0,00	

Izvor: Sistematizacija autora prema Revizorskim izvješćima (2013., 2014., 2015., 2016.), Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, pristupljeno 30.06.2018.

Grafikon 1.: Prikaz osnovnih pozicija aktive bilance po godinama (u 000 kn)

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

Pomoću analize aktive bilance koja je prikazana tablično, a zatim i grafičkim prikazom, vidljivo je da su najveće promjene nastupile kada i promjene u vlasništvu, 2015. godine, a utjecaj toga se nastavio i u slijedećoj, posljednjoj promatranoj, 2016. godini.

U odnosu na prethodnu promatranu godinu, kod dugotrajne imovine je vidljivo:

- 2014. godine pad za 1,42%,
- 2015. pad za 37,54% i
- 2016. pad za čak 87,87%.

Ostvaren pad u 2015. je zbog prodaje dugotrajne imovine, gdje je najveća stavka bila prodaja nekretnine, dok je pad u 2016. godini zbog podjele imovine na dva nova društva Makro stroj d.o.o i Makro gradnja d.o.o..

Jednako tako, u odnosu na prethodnu promatranu godinu, kod kratkotrajne imovine je vidljivo:

- 2014. godine rast za 15,41%,
- 2015. pad za 64,48%, a i
- 2016. pad za 48,55%.

Kratkotrajna imovina smanjila se u 2015. godini najvećim dijelom zbog prijenosa zaliha na Makromikro grupu d.o.o. temeljem promjena koje su nastupile zbog poslovne odluke o

zajedničkom poslovanju s poduzećem Stublić Impex d.o.o. Nešto manje smanjenje je u 2016., koje se najviše očituje u smanjenju potraživanja od kupaca, ali i stanju na računu i blagajni, a razlog tome je jednak kao i razlog smanjenja u prethodnoj godini.

Isti je razlog pada, a u cijelosti se sastoji od budućih prihoda od odobrenja dobavljača te odgođenih troškova i prihoda gdje je vidljivo:

- 2014. rast za 55,99%,
- 2015. pad za 45,93% i
- 2016. pad za 7,54%.

Horizontalna analiza izvještaja o financijskom položaju, bilance, podijeljena je na dva dijela. U prvom je dijelu rađena horizontalna analiza aktive, a zatim je u drugome rađena analiza drugog dijela bilance, pasive.

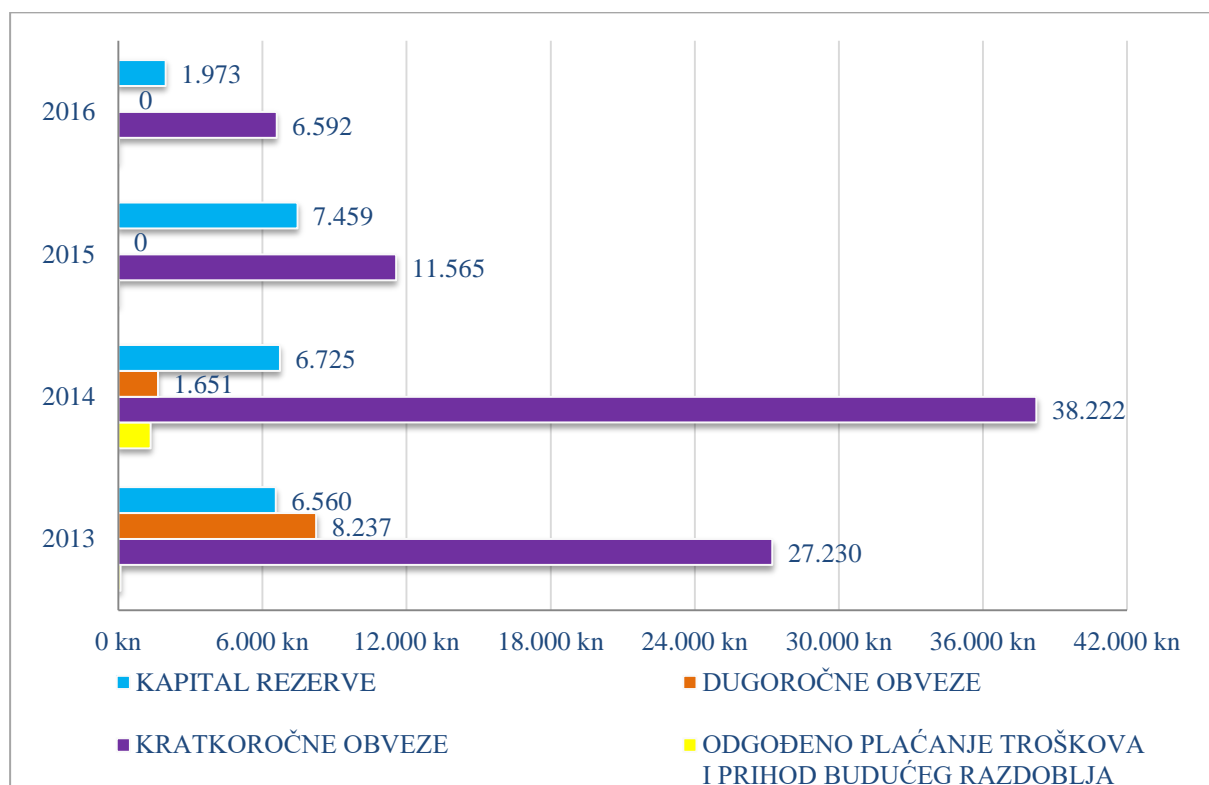
Napravljena je odvojena analiza, a zatim i interpretacija analiza aktive i pasive jer je sama bilanca relativno velik izvještaj s dosta pozicija, a na ovaj način lakše je uvidjeti kakva su kretanja kod imovine (aktive), a kakva su kretanja kod obveza i kapitala (pasive).

Tablica 12.: **Horizontalna analiza pasive bilance po godinama (u kunama, bez lipa)**

Pozicija - P A S I V A	2013.	Postotak promjene '14/'13	2014.	Postotak promjene '15/'14	2015.	Postotak promjene '16/'15	2016.
KAPITAL REZERVE	6.559.923	2,51	6.724.820	10,91	7.458.679	-73,54	1.973.402
Temeljni (upisani) kapital	1.309.400	168,02	3.509.400	0,00	3.509.400	-96,99	105.600
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	1.349.880	91,46	2.584.540	19,53	3.089.245	-100,00	0
Dobit ili gubitak poslovne godine	3.900.643	-83,83	630.880	36,32	860.034	117,18	1.867.802
DUGOROČNE OBVEZE	8.236.632	-79,96	1.650.607	-100,00	0	0,00	0
Obveze za zajmove, depozite i slično	6.144.832	-100,00		0,00		0,00	
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	2.091.800	-21,09	1.650.607	-100,00		0,00	
KRATKOROČNE OBVEZE	27.230.030	40,37	38.222.235	-69,74	11.564.576	-42,99	6.592.392
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		0,00	3.126.651	-100,00		0,00	11.250
Obveze za zajmove, depozite i slično		0,00	5.059.796	-100,00		0,00	
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	5.800.856	4,95	6.087.967	-45,16	3.338.364	-100,00	
Obveze za predujmove	29.021	434,75	155.189	-64,50	55.087	0,87	55.566
Obveze prema dobavljačima	20.109.144	12,94	22.711.427	-64,16	8.139.513	-25,97	6.025.307
Obveze prema zaposlenicima	438.982	5,18	461.718	-96,49	16.222	1,80	16.514
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	852.027	-27,29	619.487	-97,99	12.444	3.787,46	483.755
Ostale kratkoročne obveze		0,00		0,00	2.946	-100,00	
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	99.415	1.252,27	1.344.361	-99,33	9.068	43,61	13.023
UKUPNA PASIVA	42.126.000	13,81	47.942.023	-60,30	19.032.323	-54,93	8.578.817
IZVANBILANČNI ZAPISI	815.068	-53,63	377.955	-100,00	0	0,00	0

Izvor: Sistematizacija autora prema Revizorskim izvješćima (2013., 2014., 2015., 2016.), Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, pristupljeno 30.06.2018.

Grafikon 2.: Prikaz osnovnih pozicija pasive bilance po godinama (u 000 kn)

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

Analiza pasive, kao i aktive bilance prikazana je tablično, a zatim su rezultati prikazani u grafikonu. Vidljivo je da su najveće promjene nastupile 2015. s promjenama u vlasništvu te se nastavilo i 2016. godine.

U odnosu na prethodnu promatranu godinu utvrđeno je slijedeće za kapital i rezerve kako slijedi:

- 2014. bilježi se rast za 2,51%,
- 2015. zabilježen je rast od 10,91%, dok je
- 2016. pad za čak 73,54%.

Veliki pad ove pozicije u posljednjoj promatranj godini je zbog smanjenja temeljnoga kapitala, ali najvjerojatnije i zbog najvjerojatnije isplate zadržane dobiti vlasnicima.

Za razliku od kapitala i rezervi, dugoročne obveze su postupno padale, i to 2014. godine za 79,96%, da bi u 2015. u potpunosti nestale zbog otplate dospjelih obveza ili zbog promjene iz dugoročnih u kratkoročne.

Kratkoročne obveze u odnosu na prethodnu promatranu godinu:

- 2014. godine bilježe rast za 40,37%,
- 2015. je došlo do pada od 69,74%, a
- 2016. je pad bio za 42,99%.

Rast u 2014. u odnosu na 2013. godinu je najvećim dijelom ostvaren zbog većih obveza za primljene predujmove. U sljedećim godinama razlog pada je smanjenje obveza za predujmove, smanjenje obveza prema bankama i drugim institucijama, ali i smanjenje obveza prema dobavljačima i zaposlenima.

Ništa od navedenog nije neobično s obzirom na poslovne odluke u tim godinama, zbog kojih je i došlo do smanjenja broja radnika, ali i manjih tekućih obveza prema dobavljačima, dok nove obveze nisu u istom opsegu kao i prethodnih godina kada je cjelokupno poslovanje vođeno preko ovog društva.

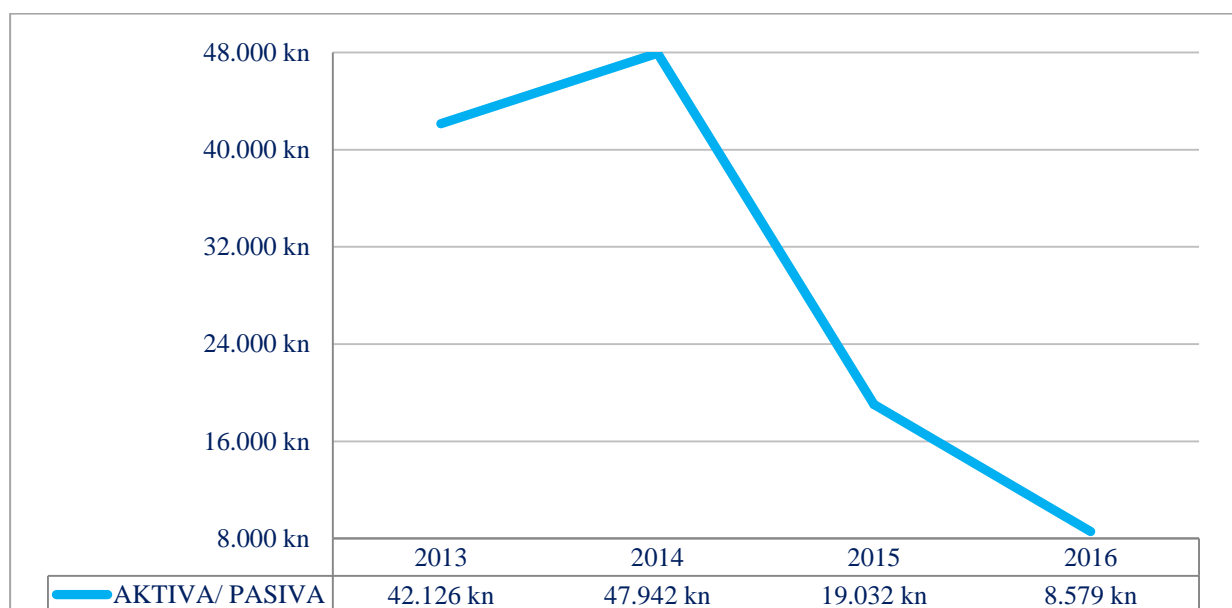
Jedino povećanje kratkoročnih obveza je kod obveza za poreze, doprinose i slična davanja i to za ogromnih 3.787,46%, a sve zbog velike obveze poreza na dobit koja je ostvarena u 2016. godini bila podmirena u sljedećoj poslovnoj godini.

Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja prati promjene ostalih pozicija, što je na neki način i očekivano te u odnosu na prethodnu promatranu godinu:

- 2014. bilježi rast od 1.252,27%,
- 2015. dolazi do pada od 99,33%, da bi opet
- 2016. bio ostvaren rast od 43,61%.

Na ovoj su poziciji uračunati troškovi tekuće godine za koje su računi stigli u sljedećoj godini, a što je društvo moralo napraviti kako bi se sučelili prihodi s rashodima, neovisno o tome što računi možda nisu ni stigli, ali već kod planiranja prihoda morao se znati koliki je pripadajući trošak, odnosno rashod tome prihodu.

Grafikon 3.: Prikaz kretanja aktive/pasive po godinama (u 000 kn)

Izvor: Obrada autora

S obzirom na sve navedene promjene u poslovanju nije neobično da se aktiva, a s time i pasiva mijenjala, rasla i padala kako je prikazano na grafikonu.

4.2.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka od 2013. do 2016. godine je rađena, kao i analiza bilance, na način da je uspoređivana svaka godina s onom prethodnom kako bi se utvrdilo kretanje iz godine u godinu. Formula kojom je dobiven postotak povećanja ili smanjenja jest:

$$\left(\frac{\text{podatak iz pozicije određene godine}}{\text{ista pozicija prethodne godine}} * 100 \right) - 100$$

Analiza je prikazana u tablici u nastavku. Pozitivan postotak znači da je došlo do rasta u trenutačnoj godini u odnosu na prethodnu, dok je negativan rezultat pad određene pozicije.

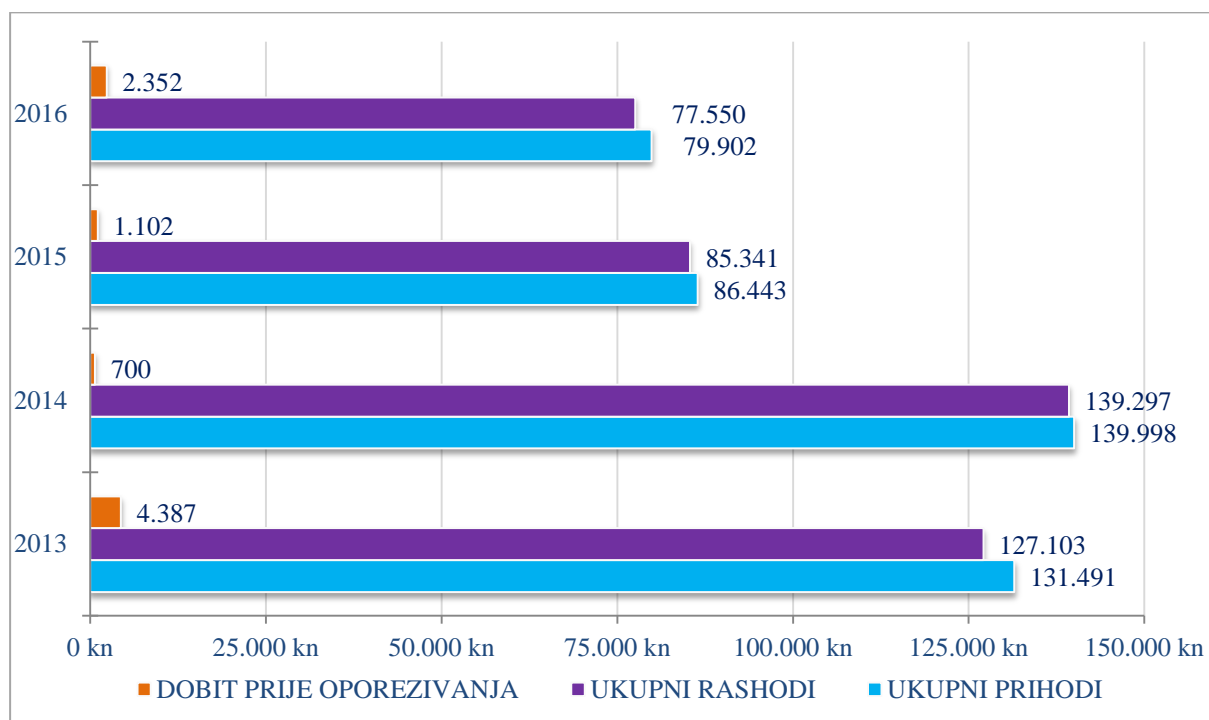
Tablica 13.: **Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka po godinama (u kunama, bez lipa)**

Pozicija	2013.	Postotak promjene '14/'13	2014.	Postotak promjene '15/'14	2015.	Postotak promjene '16/'15	2016.
POSLOVNI PRIHODI	131.237.076	5,91	138.997.414	-37,91	86.296.763	-7,52	79.809.862
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe		0,00		0,00	126.231	-100,00	
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127.058.025	4,27	132.480.659	-36,17	84.563.258	-6,59	78.986.707
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga		0,00		0,00	1.161	-100,00	
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	4.179.051	55,94	6.516.755	-75,35	1.606.113	-48,75	823.155
POSLOVNI RASHODI	126.093.622	9,65	138.263.629	-38,69	84.772.688	-8,67	77.425.720
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		0,00	-143.882	-96,97	-4.357	-100,00	
Materijalni troškovi	114.633.924	7,40	123.117.532	-33,34	82.070.331	-6,97	76.351.087
Troškovi sirovina i materijala	1.621.607	14,08	1.849.948	-94,26	106.256	-93,82	6.563
Troškovi prodane robe	105.962.413	6,97	113.353.290	-28,75	80.759.340	-5,70	76.156.952
Ostali vanjski troškovi	7.049.904	12,26	7.914.294	-84,78	1.204.735	-84,43	187.572
Troškovi osoblja	8.191.378	7,54	8.809.058	-93,31	589.699	-61,06	229.632
Neto plaće i nadnice	4.969.682	7,62	5.348.591	-93,05	371.701	-60,02	148.594
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	2.144.297	3,45	2.218.253	-93,07	153.795	-69,18	47.395
Doprinosi na plaće	1.077.399	15,30	1.242.214	-94,83	64.203	-47,60	33.643
Amortizacija	800.757	38,95	1.112.629	-14,33	953.145	-66,86	315.900
Ostali troškovi	2.092.972	59,81	3.344.687	-90,71	310.718	-43,07	176.877
Vrijednosna usklađenja	114.109	711,85	926.393	-98,65	12.538	171,16	33.998
Kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	114.109	711,85	926.393	-98,65	12.538	171,16	33.998
Ostali poslovni rashodi	260.482	321,22	1.097.212	-23,39	840.614	-62,14	318.226

Pozicija	2013.	Postotak promjene '14/'13	2014.	Postotak promjene '15/'14	2015.	Postotak promjene '16/'15	2016.
FINANCIJSKI PRIHODI	253.698	294,29	1.000.306	-85,34	146.637	-37,38	91.819
Ostali prihodi s osnove kamata	253.698	294,29	1.000.306	-98,21	17.893	6,77	19.105
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		0,00		0,00	128.744	-44,20	71.843
Ostali financijski prihodi		0,00		0,00		0,00	871
FINANCIJSKI RASHODI	1.009.783	2,37	1.033.671	-44,99	568.665	-78,20	123.962
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe		0,00		0,00	56.672	-100,00	
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	1.009.783	2,37	1.033.671	-64,62	365.731	-96,34	13.400
Tečajne razlike i drugi rashodi		0,00		0,00	146.262	-24,41	110.562
UKUPNI PRIHODI	131.490.774	6,47	139.997.720	-38,25	86.443.400	-7,57	79.901.681
UKUPNI RASHODI	127.103.405	9,59	139.297.300	-38,73	85.341.353	-9,13	77.549.682
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	4.387.369	-84,04	700.420	57,34	1.102.047	113,42	2.351.999
POREZ NA DOBIT	486.726	-85,71	69.540	248,02	242.013	100,07	484.197
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	3.900.643	-83,83	630.880	36,32	860.034	117,18	1.867.802

Izvor: Sistematizacija autora prema Revizorskim izvješćima (2013., 2014., 2015., 2016.), Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, pristupljeno 30.06.2018.

Grafikon 4.: Prikaz osnovnih pozicija računa dobiti i gubitka po godinama (u 000 kn)

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

Analizom je utvrđena, a što se grafikonom posebno ističe, velika razlika prihoda i rashoda u 2014. godini u odnosu na preostale tri promatrane godine. Razlog pada poslovanja u 2015. godini je već i prije spominjana promjena vlasništva, čime se veliki dio poslovanja prenio na novo društvo.

U odnosu na prethodnu promatranu godinu vidljivo je kako slijedi:

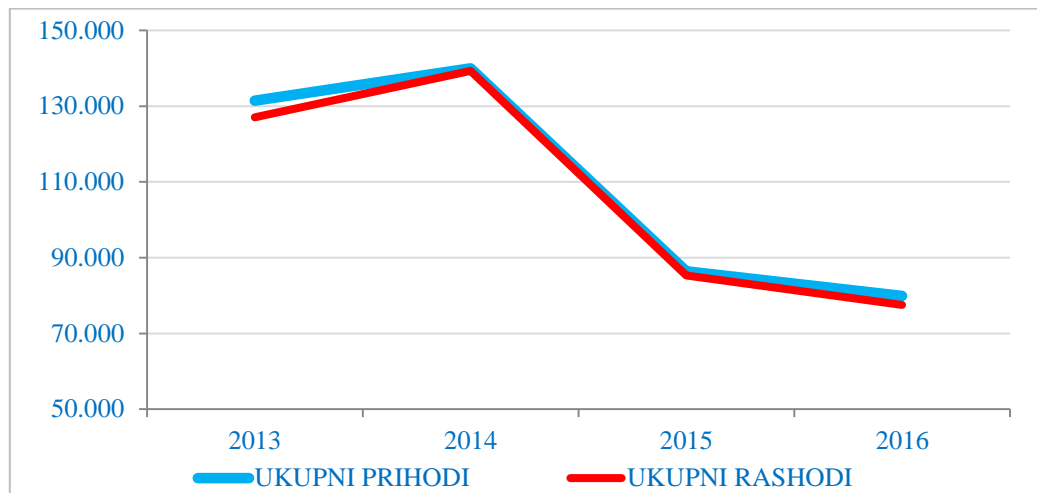
- 2014. rast prihoda za 6,47%, a rashoda za 9,59%, pad dobiti za 84,04%,
- 2015. pad prihoda za 38,25%, a rashoda za 38,73%, rast dobiti za 57,34%, te
- 2016. pad prihoda za 7,57%, a rashoda za 9,13%, rast dobiti za 113,42%.

Usporedbom godina, utvrđeno je da su rashodi uglavnom pratili pad ili rast prihoda te da su rashodi imali tijekom godina nebitno veći postotak pada ili rasta u odnosu na prihode.

S druge pak strane dobit prije oporezivanja nije ni blizu pratila pad ili rast prihoda. Taj nerazmjer najviše je vidljiv u 2015. godini, kada je prihod pao za 38,25% u odnosu na prethodnu, dok je dobit prije oporezivanja veća za čak 57,34%.

Iz toga bi se moglo zaključiti kako je, iako je društvo poslovanje prebacilo na novo zajedničko društvo, dio poslovanja koje je ostavilo za svoje potrebe sasvim dovoljno za opstanak i zdravo poslovanje društva, a opet bez velikih i nepotrebnih troškova. Daljnjom analizom i rezultatima analize vidjet će se je li to stvarno tako ili je neki drugi razlog tome.

Grafikon 5.: Prikaz kretanja ukupnih prihoda i ukupnih rashoda po godinama (u 000 kn)

Izvor: Obrada autora

Grafičkim je prikazom vidljivo da su ukupni prihodi i ukupni rashodi tijekom godina jednako ponašali, padali i rasli te se čak u nekim dijelovima i poklapaju. Prema tome, moglo bi se zaključiti da je poduzeće poslovalo i stvaralo troškove u skladu sa svojim prihodima.

4.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o.

Vertikalna analiza će se, kao i horizontalna, raditi na temelju financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine, preuzetih sa stranica Financijske agencije predanih za potrebe javne objave financijskih izvještaja, a za bolje objašnjenje koristit će se i objavljene Bilješke uz financijske izvještaje za iste godine.

Vertikalnom će se analizom utvrditi udio pojedinih pozicija u odnosu na određenu poziciju (kod bilance je to ukupna aktiva, odnosno pasiva, a kod računa dobiti i gubitka ukupni prihod), čime će se dobiti uvid u strukturu financijskih izvještaja za svaku pojedinu godinu.

Rezultati dobiveni vertikalnom analizom bit će prikazani i tablicom i grafikonom, a veći postotak znači veći udio promatrane pozicije u toj godini.

4.3.1. Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju (bilanca)

Vertikalna analiza bilance rađena je usporedbom svake pozicije pojedinačno s iznosom aktive, odnosno pasive u određenoj odabranoj godini. Analiza je rađena zasebno za aktivu, zasebno za pasivu. Formula kojom se računao udio svake pozicije jest:

$$\left(\frac{\text{podatak iz pozicije promatrane godine}}{\text{ukupna aktiva ili pasiva promatrane godine}} * 100 \right)$$

Vertikalna analiza i njezini rezultati prikazani su u tablici u nastavku.

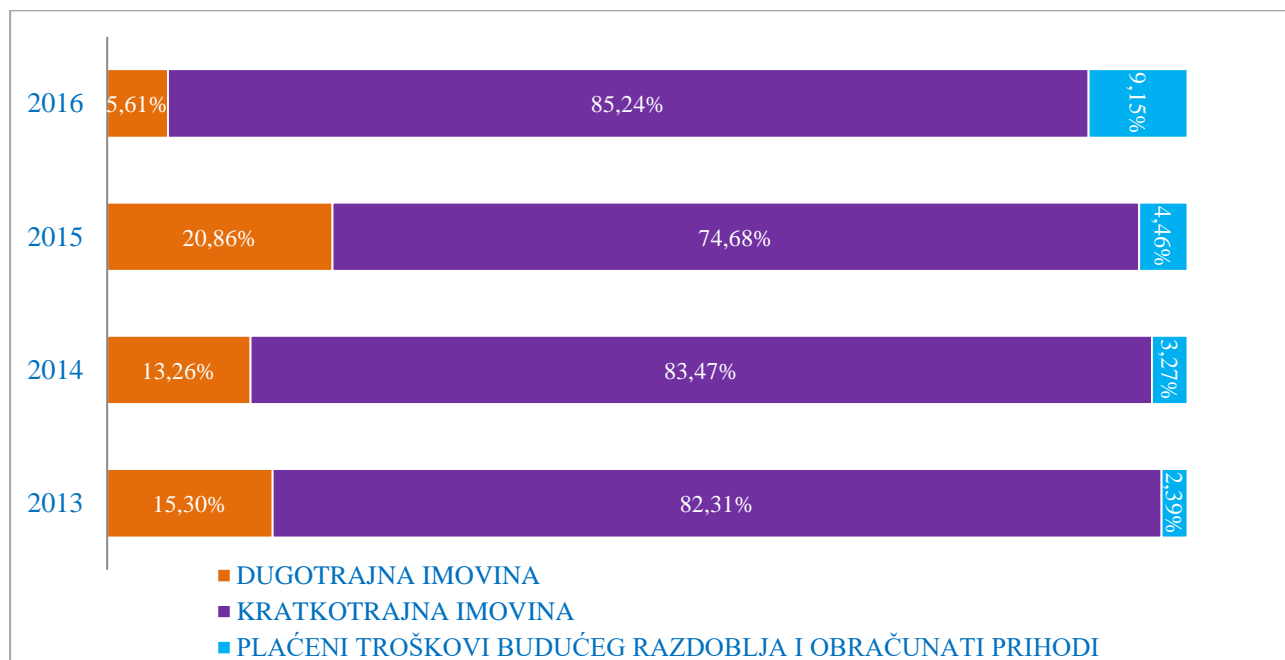
Tablica 14.: Vertikalna analiza aktive bilance po godinama (u kunama, bez lipa)

Pozicija - A K T I V A	2013.	2013. %	2014.	2014. %	2015.	2015. %	2016.	2016. %
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL		0,00		0,00		0,00		0,00
DUGOTRAJNA IMOVINA	6.447.302	15,30	6.356.006	13,26	3.969.870	20,86	481.393	5,61
Nematerijalna imovina	384.047	0,91	756.745	1,58	394.726	2,07	71.525	0,83
Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	188.059	0,45	756.745	1,58	394.726	2,07	71.525	0,83
Nematerijalna imovina u pripremi	195.988	0,47		0,00		0,00		0,00
Materijalna imovina	5.900.313	14,01	5.509.697	11,49	3.482.300	18,30	295.156	3,44
Zemljište	119.778	0,28	119.778	0,25		0,00		0,00
Građevinski objekti	1.374.944	3,26	1.168.843	2,44	2.298.839	12,08	112.500	1,31
Postrojenja i oprema	419.307	1,00	2.542.821	5,30	67.987	0,36		0,00
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	701.421	1,67	945.189	1,97	382.408	2,01	182.656	2,13
Predujmovi za materijalnu imovinu	79.000	0,19		0,00		0,00		0,00
Materijalna imovina u pripremi	2.472.797	5,87		0,00		0,00		0,00
Ulaganje u nekretnine	733.066	1,74	733.066	1,53	733.066	3,85		0,00
Dugotrajna financijska imovina	162.942	0,39	89.564	0,19	25.412	0,13	46.982	0,55
Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	19.112	0,05		0,00		0,00		0,00
Dani zajmovi, depoziti i slično	143.830	0,34	89.564	0,19	25.412	0,13	46.982	0,55
Potraživanja	0	0,00	0	0,00	67.432	0,35	67.730	0,79
Ostala potraživanja		0,00		0,00	67.432	0,35	67.730	0,79

Pozicija - A K T I V A	2013.	2013. %	2014.	2014. %	2015.	2015. %	2016.	2016. %
KRATKOTRAJNA IMOVINA	34.672.387	82,31	40.016.297	83,47	14.213.677	74,68	7.312.680	85,24
Zalihe	13.799.807	32,76	15.509.479	32,35	195.244	1,03	365.833	4,26
Sirovine i materijali	136.757	0,32	27.699	0,06		0,00		0,00
Proizvodnja u tijeku		0,00	77.045	0,16		0,00		0,00
Gotovi proizvodi		0,00	66.837	0,14	148.239	0,78		0,00
Trgovačka roba	13.663.050	32,43	15.337.898	31,99	47.005	0,25	365.833	4,26
Potraživanja	19.359.663	45,96	23.626.708	49,28	12.539.276	65,88	6.199.257	72,26
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	219.325	0,52	1.112.919	2,32	150	0,00		0,00
Potraživanja od kupaca	18.881.077	44,82	21.417.552	44,67	11.657.403	61,25	5.743.985	66,96
Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	20.484	0,05	178.416	0,37	6.760	0,04	4.668	0,05
Potraživanja od države i drugih institucija	218.001	0,52	864.826	1,80	826.858	4,34	441.957	5,15
Ostala potraživanja	20.776	0,05	52.995	0,11	48.105	0,25	8.647	0,10
Kratkotrajna financijska imovina	70.000	0,17	230.000	0,48	200.000	1,05	51.911	0,61
Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		0,00		0,00	200.000	1,05	51.911	0,61
Dani zajmovi, depoziti i slično	70.000	0,17	230.000	0,48		0,00		0,00
Novac u banci i blagajni	1.442.917	3,43	650.110	1,36	1.279.157	6,72	695.679	8,11
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	1.006.311	2,39	1.569.720	3,27	848.776	4,46	784.744	9,15
UKUPNA AKTIVA	42.126.000	100,00	47.942.023	100,00	19.032.323	100,00	8.578.817	100,00
IZVANBILANČNI ZAPISI	815.068		377.955					

Izvor: Sistematizacija autora prema Revizorskim izvješćima (2013., 2014., 2015., 2016.), Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, pristupljeno 30.06.2018.

Grafikon 6.: Prikaz strukture aktive bilance po godinama

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

Analizom je utvrđeno da u strukturi aktive tijekom svih promatranih godina, najveći udio ima kratkotrajna imovina, što je i grafički prikazano. Kratkotrajna je imovina 2013. imala udio 82,31%, godine 2014. udio se povećao na 83,47%, u 2015. se smanjio na 74,68%, da bi se 2016. povećao na 85,24%.

U kratkotrajnoj imovini najveći udio imaju potraživanja od kupaca i zalihe, dok novac u banci i blagajni ima mali udio, što bi značilo da poduzeće nema velikih problema s likvidnošću jer, iako novac ima mali udio u cjelokupnoj aktivi, taj se udio tijekom godina povećavao (3,43% → 1,36% → 6,72% → 8,11%). S druge pak strane veliki udio su potraživanja od kupaca koja nisu najlikvidnija imovina, ali se vrlo lako naplatom mogu pretvoriti u novac i ta se pozicija s vremenom povećava (44,82% → 44,67% → 61,25% → 66,96%), dok se zalihe, kao najnelikvidniji dio kroz razdoblja smanjuju (32,76% → 32,35% → 1,03% → 4,26%).

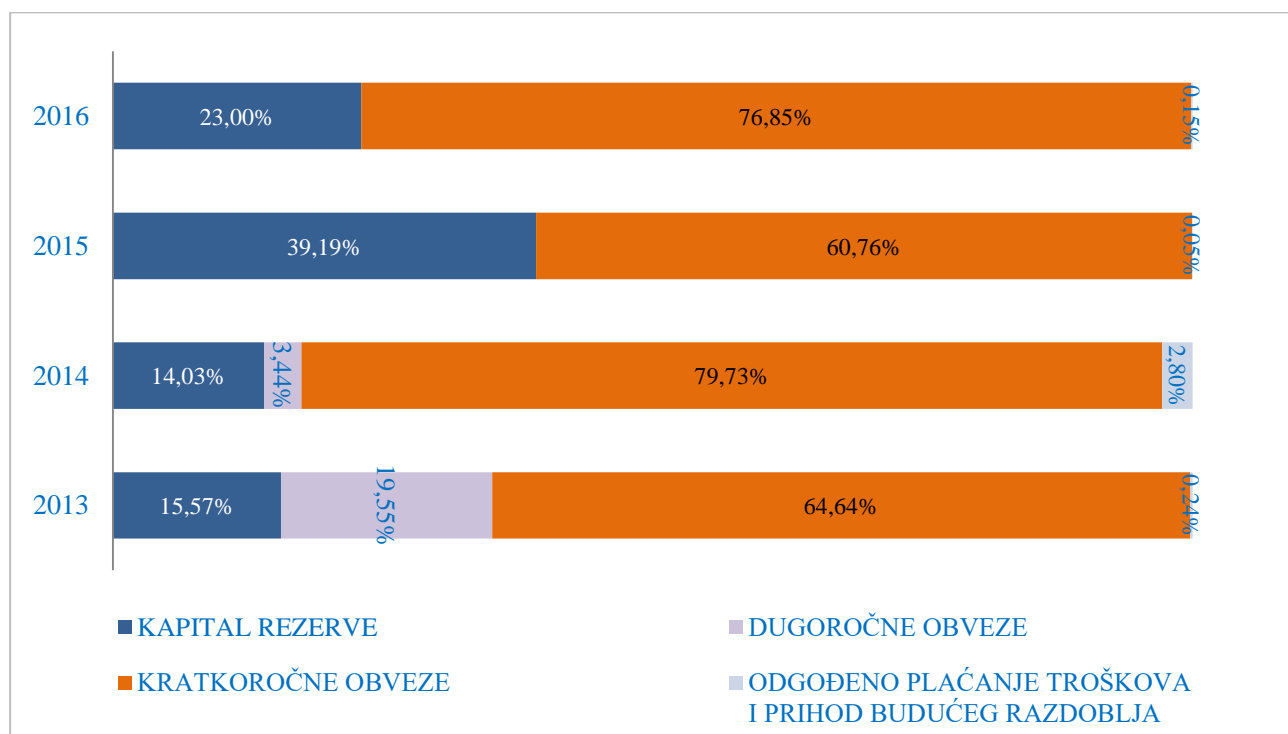
Dugotrajna imovina nema značajan udio u aktivi, 2013. udio je 15,30%; 2014. se smanjio na 13,26%, dok se 2015. povećao na 20,86%, da bi se 2016. smanjio na 5,61%, kada je podjelom na dva društva podijeljena i imovina. Vidljivo je da nije bilo većih ulaganja u dugotrajnu imovinu. Horizontalnom je analizom utvrđeno u 2015. godini smanjenje aktive za 60,30% (zalihe su se smanjile za 98,74%) pa razlog povećanja udjela dugotrajne imovine u 2015. nije ulaganje u dugotrajnu imovinu, nego smanjenje ukupne aktive. Ako se pogleda sâm izvještaj, financijski iznos dugotrajne imovine se smanjio, što zbog prodaje što zbog amortizacije, sa 6,3 na 3,9 milijuna kuna.

Tablica 15.: Vertikalna analiza pasive bilance po godinama (u kunama, bez lipa)

Pozicija - P A S I V A	2013.	2013. %	2014.	2014. %	2015.	2015. %	2016.	2016. %
KAPITAL REZERVE	6.559.923	15,57	6.724.820	14,03	7.458.679	39,19	1.973.402	23,00
Temeljni (upisani) kapital	1.309.400	3,11	3.509.400	7,32	3.509.400	18,44	105.600	1,23
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	1.349.880	3,20	2.584.540	5,39	3.089.245	16,23	0	0,00
Dobit ili gubitak poslovne godine	3.900.643	9,26	630.880	1,32	860.034	4,52	1.867.802	21,77
DUGOROČNE OBVEZE	8.236.632	19,55	1.650.607	3,44	0	0,00	0	0,00
Obveze za zajmove, depozite i slično	6.144.832	14,59		0,00		0,00		0,00
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	2.091.800	4,97	1.650.607	3,44		0,00		0,00
KRA TKOROČNE OBVEZE	27.230.030	64,64	38.222.235	79,73	11.564.576	60,76	6.592.392	76,85
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		0,00	3.126.651	6,52		0,00	11.250	0,13
Obveze za zajmove, depozite i slično		0,00	5.059.796	10,55		0,00		0,00
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	5.800.856	13,77	6.087.967	12,70	3.338.364	17,54		0,00
Obveze za predujmove	29.021	0,07	155.189	0,32	55.087	0,29	55.566	0,65
Obveze prema dobavljačima	20.109.144	47,74	22.711.427	47,37	8.139.513	42,77	6.025.307	70,23
Obveze prema zaposlenicima	438.982	1,04	461.718	0,96	16.222	0,09	16.514	0,19
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	852.027	2,02	619.487	1,29	12.444	0,07	483.755	5,64
Ostale kratkoročne obveze		0,00		0,00	2.946	0,02		0,00
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	99.415	0,24	1.344.361	2,80	9.068	0,05	13.023	0,15
UKUPNA PASIVA	42.126.000	100,00	47.942.023	100,00	19.032.323	100,00	8.578.817	100,00
IZVANBILANČNI ZAPISI	815.068		377.955		0		0	

Izvor: Sistematizacija autora prema Revizorskim izvješćima (2013., 2014., 2015., 2016.), Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, pristupljeno 30.06.2018.

Grafikon 7.: Prikaz strukture pasive bilance po godinama

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

Analizom je utvrđeno, što je vidljivo u grafičkom prikazu, kako je struktura pasive najbolja 2015. godine kada je omjer kapitala i obveza 40:60, a idealno bi bilo 50:50. Povećanje kapitala je uvijek dobro jer znači da se vlastiti izvori povećavaju, a ako se sukladno tome smanjuju obveze, onda je to dobar pokazatelj da se društvo može samostalno financirati.

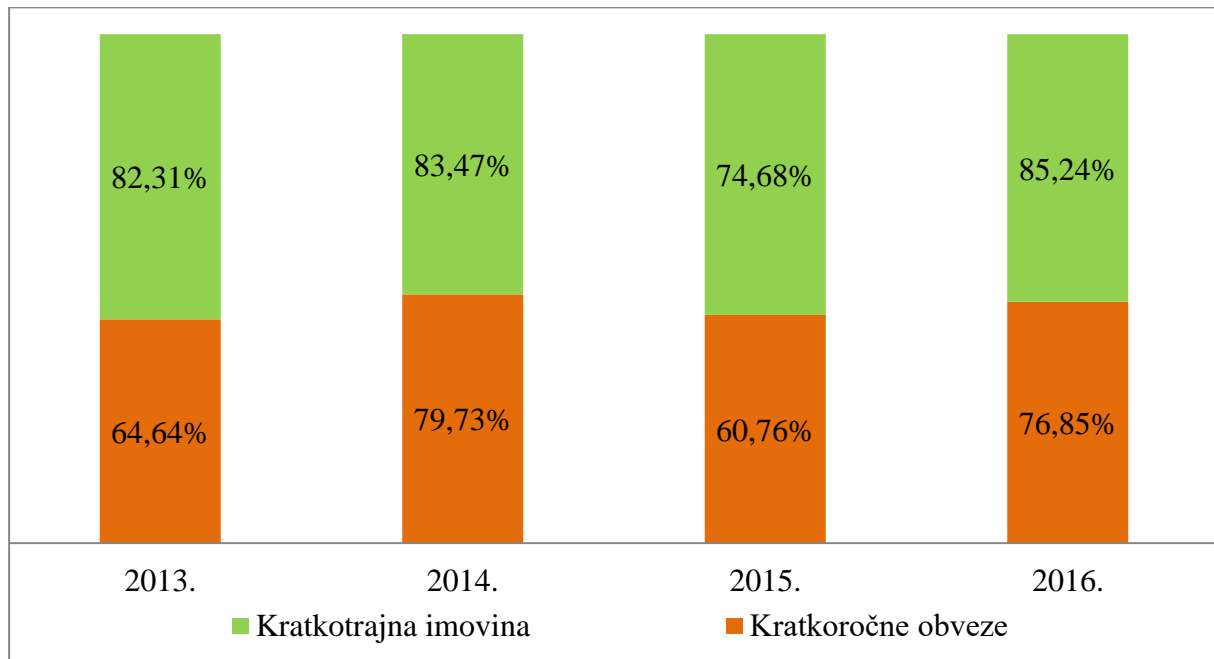
Kapital i rezerve su imale 2013. udio 15,57%, godine 2014. se udio smanjio na 14,03%, u 2015. se povećao na 39,19%, da bi se 2016. smanjio na 23%. Najveći udio kapital ima 2015. godine, kada je došlo do svih već navedenih statusnih promjena pa je moguće da se ni dobit nije isplaćivala vlasnicima upravo iz tog razloga.

Dugoročne obveze imale su 2013. udio 19,55% a 2014. godine 3,44%, dok u zadnje dvije godine nema dugoročnih obveza, što bi značilo da je najvjerojatnije kredit otplaćen do kraja ili mu se promijenila ročnost te je postao kratkoročan.

Tijekom svih promatranih godina u strukturi pasive najveći udio imaju kratkoročne obveze, i to 2013. 64,64%, godine 2014. se udio povećao na 79,73%, u 2015. se smanjio na 60,76%, da bi se 2016. povećao na 76,85%. U kratkoročnim obvezama najveći udio u odnosu na ukupnu pasivu imaju obveze prema dobavljačima, koje se tijekom godina povećavaju (47,74% → 47,37% → 42,77% → 70,23%).

Usporedbom pozicija s najvećim udjelima aktive i pasive došlo se do omjera kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza, što je prikazano grafički u sljedećem grafikonu.

Grafikon 8.: Prikaz odnosa kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

U grafičkom prikazu vidljivo je da je udio kratkotrajne imovine veći od udjela kratkoročnih obveza tijekom svih promatranih godina, što znači da se kratkoročne obveze mogu podmiriti iz kratkoročne imovine. Osim toga, vidljivo je da postoji i radni kapital koji može služiti za financiranje dijela kratkotrajne imovine kao što su zalihe ili potraživanja koja nisu brzo unovčiva.

4.3.2. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka rađena je usporedbom svake pozicije pojedinačno sa iznosom ukupnih prihoda u određenoj odabranoj godini.

Formula kojom se računao udio svake pozicije jest:

$$\left(\frac{\text{podatak iz pozicije promatrane godine}}{\text{ukupni prihod promatrane godine}} * 100 \right)$$

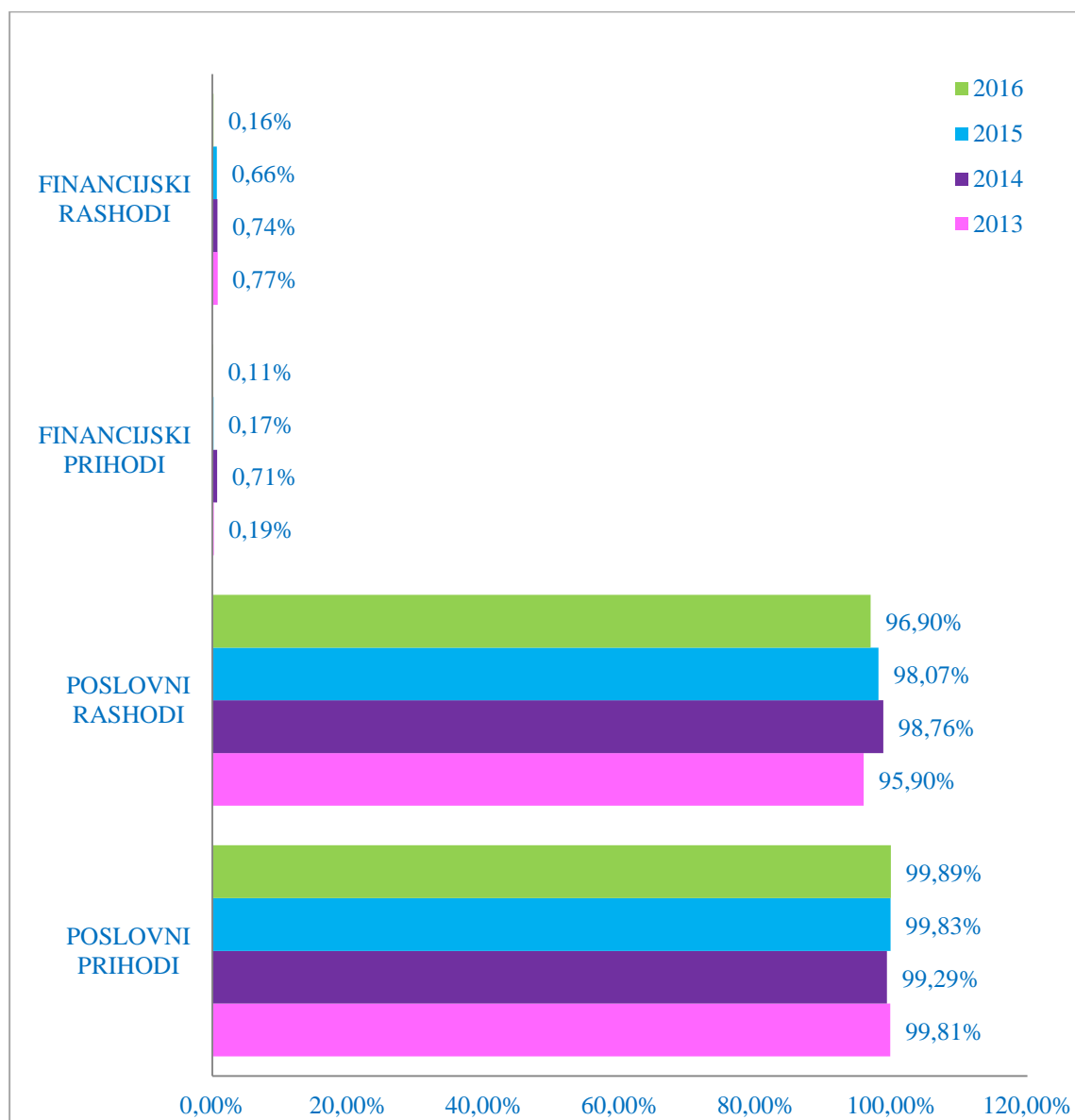
Tablica 16.: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka po godinama (u kunama, bez lipa)

Pozicija	2013.	2013. %	2014.	2014. %	2015.	2015. %	2016.	2016. %
POSLOVNI PRIHODI	131.237.076	99,81	138.997.414	99,29	86.296.763	99,83	79.809.862	99,89
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe		0,00		0,00	126.231	0,15		0,00
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	127.058.025	96,63	132.480.659	94,63	84.563.258	97,83	78.986.707	98,85
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga		0,00		0,00	1.161	0,00		0,00
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	4.179.051	3,18	6.516.755	4,65	1.606.113	1,86	823.155	1,03
POSLOVNI RASHODI	126.093.622	95,90	138.263.629	98,76	84.772.688	98,07	77.425.720	96,90
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda		0,00	-143.882	-0,10	-4.357	-0,01		0,00
Materijalni troškovi	114.633.924	87,18	123.117.532	87,94	82.070.331	94,94	76.351.087	95,56
Troškovi sirovina i materijala	1.621.607	1,23	1.849.948	1,32	106.256	0,12	6.563	0,01
Troškovi prodane robe	105.962.413	80,59	113.353.290	80,97	80.759.340	93,42	76.156.952	95,31
Ostali vanjski troškovi	7.049.904	5,36	7.914.294	5,65	1.204.735	1,39	187.572	0,23
Troškovi osoblja	8.191.378	6,23	8.809.058	6,29	589.699	0,68	229.632	0,29
Neto plaće i nadnice	4.969.682	3,78	5.348.591	3,82	371.701	0,43	148.594	0,19
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	2.144.297	1,63	2.218.253	1,58	153.795	0,18	47.395	0,06
Doprinosi na plaće	1.077.399	0,82	1.242.214	0,89	64.203	0,07	33.643	0,04
Amortizacija	800.757	0,61	1.112.629	0,79	953.145	1,10	315.900	0,40
Ostali troškovi	2.092.972	1,59	3.344.687	2,39	310.718	0,36	176.877	0,22
Vrijednosna usklađenja	114.109	0,09	926.393	0,66	12.538	0,01	33.998	0,04
Kratkotrajne imovine (osim financijske imovine)	114.109	0,09	926.393	0,66	12.538	0,01	33.998	0,04
Ostali poslovni rashodi	260.482	0,20	1.097.212	0,78	840.614	0,97	318.226	0,40

Pozicija	2013	2013 %	2014	2014 %	2015	2015 %	2016	2016 %
FINANCIJSKI PRIHODI	253.698	0,19	1.000.306	0,71	146.637	0,17	91.819	0,11
Ostali prihodi s osnove kamata	253.698	0,19	1.000.306	0,71	17.893	0,02	19.105	0,02
Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		0,00		0,00	128.744	0,15	71.843	0,09
Ostali financijski prihodi		0,00		0,00		0,00	871	0,00
FINANCIJSKI RASHODI	1.009.783	0,77	1.033.671	0,74	568.665	0,66	123.962	0,16
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe		0,00		0,00	56.672	0,07		0,00
Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	1.009.783	0,77	1.033.671	0,74	365.731	0,42	13.400	0,02
Tečajne razlike i drugi rashodi		0,00		0,00	146.262	0,17	110.562	0,14
UKUPNI PRIHODI	131.490.774	100,00	139.997.720	100,00	86.443.400	100,00	79.901.681	100,00
UKUPNI RASHODI	127.103.405	96,66	139.297.300	99,50	85.341.353	98,73	77.549.682	97,06
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	4.387.369	3,34	700.420	0,50	1.102.047	1,27	2.351.999	2,94
POREZ NA DOBIT	486.726	0,37	69.540	0,05	242.013	0,28	484.197	0,61
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	3.900.643	2,97	630.880	0,45	860.034	0,99	1.867.802	2,34

Izvor: Sistematizacija autora prema Revizorskim izvješćima (2013., 2014., 2015., 2016.), Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, pristupljeno 30.06.2018.

Grafikon 9.: Prikaz strukture računa dobiti i gubitka po godinama

Analizom je utvrđeno da u strukturi računa dobiti i gubitka tijekom svih promatranih godina, najveći udio u odnosu na ukupne prihode imaju pozicije poslovnih prihoda i poslovnih rashoda, što je posebno vidljivo u grafikonu.

Najveći udio u ukupnim prihodima tijekom svih godina imaju poslovni prihodi, što je 2013. 99,81%, 2014. 99,29%, 2015. 99,83% i 2016. 99,89%. Udio je u svakoj godini gotovo jednak jer postotak udjela je uvijek veći od 99%, što znači da se iz osnovnog poslovanja stvara najveći dio prihoda te da ostali prihodi nemaju velik utjecaja na konačni rezultat razdoblja.

Udio je poslovnih rashoda 2013. bio 95,90%, 2014. 98,76%, 2015. 98,07% i 2016. 96,90%. Kako je temeljna djelatnost poduzeća prodaja robe, za očekivati je da u poslovnim rashodima najveći udio imaju troškovi prodane robe, što na kraju i jest tako pa 2013. udio troškova

prodane robe u ukupnim prihodima iznosi 80,59%, 2014. 80,97%, 2015. 93,42% i 2016. 95,31%.

Sukladno velikom udjelu poslovnih prihoda, sljedeći su po veličini udjela poslovni rashodi, osim što je njihov postotak udjela manji, čime se zaključuje da se iz osnovnog poslovanja ostvaruje dobit. Usporede li se poslovni prihodi i poslovni rashodi u odnosu na njihove udjele, može se zaključiti da su poslovni rashodi rasli nešto više od poslovnih prihoda, a razlog tome može biti povećanje troškova poslovanja.

Zanimljivo je da su troškovi osoblja u prve dvije promatrane godine imali udio u ukupnom prihodu oko 6%, da bi se nakon promjena i smanjenja broja zaposlenih taj udio sveo na tek 0,68% udjela 2015. i 0,29% u 2016. godini, što znači da je i uz smanjenje broja zaposlenih društvo uspjelo održati isti udio prihoda.

Financijski prihodi i financijski rashodi nemaju bitan udio u strukturi računa dobiti i gubitka. Povuču li se paralela horizontalne i vertikalne analize računa dobiti i gubitka, može se zaključiti kako je, bez obzira na drastičan pad poslovanja, struktura poslovnih prihoda i poslovnih rashoda ostala stabilna i u godinama koje slijede nakon statusnih promjena krajem 2014. i prijenosa poslovanja na novo društvo.

4.4. Analiza financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o. financijskim pokazateljima

Nakon financijske analize izvještaja, horizontalno da se utvrdi trend i vertikalno kojom je utvrđena struktura istih, logičan slijed je napraviti analizu financijskim pokazateljima, kojima će se na neki način objediniti, ali i pobliže objasniti i prve dvije analize.

Analiza pomoću financijskih pokazatelja radit će se na temelju financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o. za razdoblje od 2013. do 2016. godine, preuzetih sa stranica Financijske agencije, a koji su predani za potrebe javne objave financijskih izvještaja. Za bolje razumijevanje koristit će se i objavljene Bilješke uz financijske izvještaje za iste navedene godine. Pokazatelji kojima će se analizirati financijski izvještaji poduzeća Makromikro d.o.o. jesu:

1. pokazatelji likvidnosti,
2. pokazatelji zaduženosti,
3. pokazatelji aktivnosti,
4. pokazatelji ekonomičnosti,
5. pokazatelji profitabilnosti i
6. pokazatelji investiranja.

Svaki pokazatelj ima neku standardnu, očekivanu veličinu, odnosno koeficijent pa se nekako u analizama uvijek uzimaju te veličine kao usporedba dobivenih rezultata. Stoga je to i prikazano u tablicama kod izračuna pokazatelja za promatrano poduzeće u odabranim razdobljima.

4.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je, najjednostavnije rečeno, sposobnost poduzeća da podmiruje svoje kratkoročne obveze pa zato i pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze.

Najčešći pokazatelji likvidnosti jesu:

1. koeficijent trenutačne likvidnosti,
2. koeficijent ubrzane likvidnosti,
3. koeficijent tekuće likvidnosti i
4. koeficijent financijske stabilnosti.

Tablica 17.: **Pokazatelji likvidnosti**

	Standardna veličina	2013.	2014.	2015.	2016.
Novac		1.442.917	650.110	1.279.157	695.679
Kratkoročne obveze		27.230.030	38.222.235	11.564.576	6.592.392
Koeficijent trenutačne likvidnosti	1	0,05	0,02	0,11	0,11
Novac + potraživanja		20.802.580	24.276.818	13.818.433	6.894.936
Kratkoročne obveze		27.230.030	38.222.235	11.564.576	6.592.392
Koeficijent ubrzane likvidnosti	≥1	0,76	0,64	1,19	1,05
Kratkotrajna imovina		34.672.387	40.016.297	14.213.677	7.312.680
Kratkoročne obveze		27.230.030	38.222.235	11.564.576	6.592.392
Koeficijent tekuće likvidnosti	≥2	1,27	1,05	1,23	1,11
Dugotrajna imovina		6.447.302	6.356.006	3.969.870	481.393
Kapital + dugoročne obveze		14.796.555	8.375.427	7.458.679	1.973.402
Koeficijent financijske stabilnosti	<1	0,44	0,76	0,53	0,24

Izvor: Sistematizacija autora

Koeficijent trenutačne likvidnosti trebao bi biti jednak 1, kako bi kratkoročne obveze bile u cijelosti pokrivena novcem što bi značilo da nema problema s podmirivanjem tih obveza. U

ovom slučaju to nije tako niti u jednoj godini, zapravo je jako daleko od 1, iako se situacija poboljšavala te se u posljednje dvije promatrane godine poboljšala pa promatrano tijekom godina navedeni pokazatelj pokazuje da su kratkoročne obveze pokrivena novcem 2013. tek 5%, 2014. samo 2%, dok bi se 2015. i 2016. godine moglo podmiriti 11% kratkoročnih obveza iz novca koji je na dan bilance prikazan u izvještaju.

Iako se čini kako ovaj pokazatelj nije dobar, jednako tako može često i dovesti u zabludu te je poželjno promatrati ga s ostalim pokazateljima.

Koeficijent ubrzane likvidnosti trebao bi biti jednak ili veći od 1, kako bi kratkoročne obveze bile u cijelosti pokrivena novcem i potraživanjima, a što bi značilo da nema problema s podmirivanjem obveza. Koeficijenti ubrzane likvidnosti u predmetnom poduzeću u promatranim razdobljima govore da na svaku 1 kunu kratkoročnih obveza poduzeće ima u novcu i potraživanjima 2013. 0,76 kn, 2014. 0,64 kn, 2015. 1,19 kn i 2016. godine 1,05 kn. To bi značilo da, ako bi poduzeće naplatilo sva svoja potraživanja uza sav novac na računu, ne bi imalo dovoljno novca za podmirenje kratkoročnih obveza u 2013. i 2014. godini, dok bi u 2015. i 2016. ipak ostalo nešto novca na računu.

Vidljivo je da se ovaj pokazatelj popravio u posljednje dvije promatrane godine, prema tome bi se moglo reći da se likvidnost poboljšava.

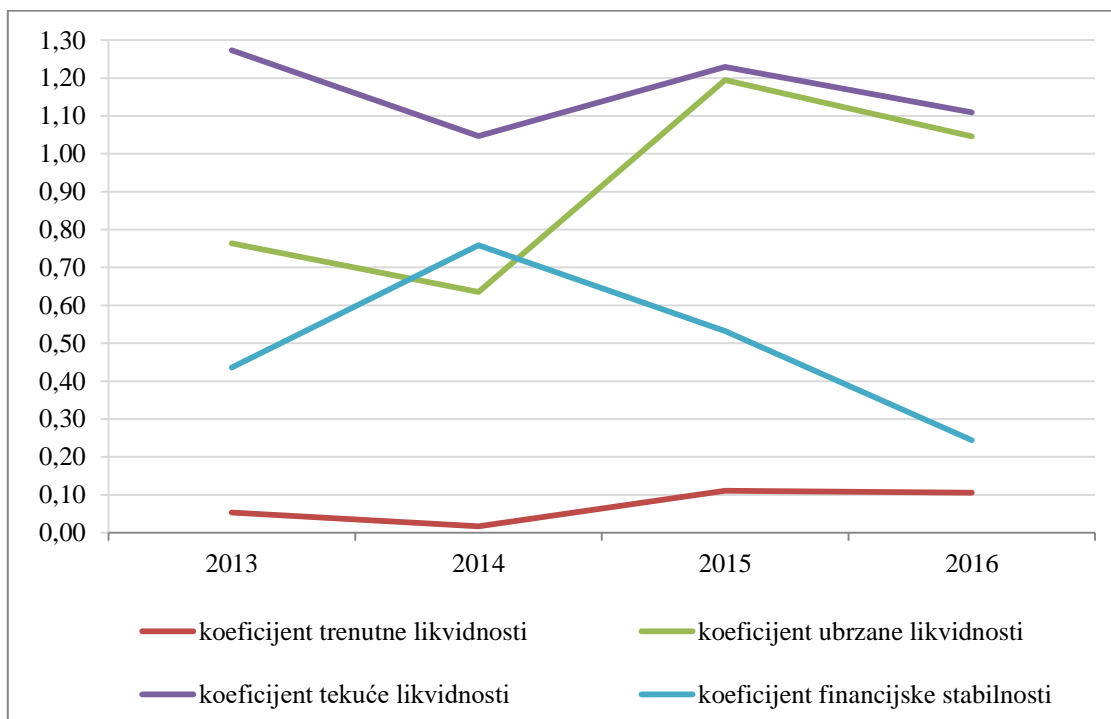
Koeficijent tekuće likvidnosti trebao bi biti jednak ili veći od 2, čime bi se zadovoljilo i zlatno pravilo likvidnosti po kojem se isti oblik imovine financira iz istog oblika izvora sredstava, dugotrajna imovina iz dugoročnih izvora, a kratkotrajna imovina iz kratkoročnih. Promatrajući ovaj pokazatelj, u ovom slučaju taj je koeficijent nepovoljan jer kratkotrajna imovina nije dvostruko veća od kratkoročnih obveza, nego poduzeće na svaku kunu kratkoročnih obveza ima kratkotrajne imovine 2013. 1,27 kn, 2014. godine 1,05 kn, 2015. godine 1,23 kn i 2016. godine 1,11 kn. To bi značilo da su kratkoročne obveze pokrivena iz kratkotrajne imovine, ali razlika koja ostaje nije dovoljno velika, odnosno radni kapital nije dovoljno visok da bi se moglo reći kako je likvidnost prema ovom pokazatelju zadovoljavajuća.

Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi, za razliku od prethodnih pokazatelja, biti manji od 1, čime bi se zadovoljilo zlatno pravilo financiranja po kojem se dio kratkotrajne imovine, osim iz kratkoročnih izvora, financira i iz dugoročnih izvora. Ovaj pokazatelj je u sve četiri promatrane godine dobar te se polako i smanjuje, što znači da se dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora, a tijekom godina ovaj je koeficijent 2013. bio 0,44, 2014. se povećao 0,76, 2015. 0,53, a 2016. godine 0,24.

Uzimajući u obzir sve dobivene rezultate, moglo bi se reći da društvo ima problema s likvidnošću jer je tekuća likvidnost, kao najznačajniji pokazatelj likvidnosti, manja od 2, što bi moglo značiti da ima problema s pretvaranjem kratkotrajne imovine u novac.

Iako ni ostali pokazatelji nisu bili dobri, jedini koji je pokazao pozitivne rezultate tijekom svih promatranih godina jest koeficijent financijske stabilnosti, koji kao drugi značajan pokazatelj može značiti da se likvidnost popravlja, ipak poduzeće treba pripaziti.

Grafikon 10.: Prikaz kretanja pokazatelja likvidnosti po godinama

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

Kretanje pokazatelja likvidnosti najbolje je vidljivo na prethodnom grafikonu, gdje su tri od četiriju promatranih pokazatelja u padu, što za koeficijent financijske stabilnosti znači pozitivno kretanje dok kod druga dva, ubrzana i tekuća likvidnost, može značiti slabiju likvidnost. Trenutačna likvidnost pokazuje već spomenut mali rast, ali i stabilnost u posljednje dvije godine, što bi moglo značiti da se radi na poboljšanju likvidnosti.

4.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazateljima se zaduženosti pokazuje koliko se poduzeće financira iz tuđih, a koliko iz vlastitih izvora financiranja.

Najčešći pokazatelji zaduženosti jesu:

1. koeficijent zaduženosti,
2. koeficijent vlastitog financiranja,

3. koeficijent financiranja,
4. pokriće troškova kamata,
5. čimbenik zaduženosti,
6. stupanj pokrića I. i
7. stupanj pokrića II..

Tablica 18.: **Pokazatelji zaduženosti**

	Standardna veličina	2013.	2014.	2015.	2016.
Ukupne obveze		35.466.662	39.872.842	11.564.576	6.592.392
Ukupna imovina		42.126.000	47.942.023	19.032.323	8.578.817
Koeficijent zaduženosti	<0,5	0,84	0,83	0,61	0,77
Glavnica		6.559.923	6.724.820	7.458.679	1.973.402
Ukupna imovina		42.126.000	47.942.023	19.032.323	8.578.817
Koeficijent vlastitog financiranja	≥0,5	0,16	0,14	0,39	0,23
Ukupne obveze		35.466.662	39.872.842	11.564.576	6.592.392
Glavnica		6.559.923	6.724.820	7.458.679	1.973.402
Koeficijent financiranja	≥1,0	5,41	5,93	1,55	3,34
Dobit prije poreza i kamate		5.397.152	1.734.091	1.670.712	2.475.961
Kamate		1.009.783	1.033.671	568.665	123.962
Pokriće troškova kamata	što veći	5,34	1,68	2,94	19,97
Ukupne obveze		35.466.662	39.872.842	11.564.576	6.592.392
Zadržana dobit + amortizacija		2.150.637	3.697.169	4.042.390	315.900
Čimbenik zaduženosti	što manji	16,49	10,78	2,86	20,87
Glavnica		6.559.923	6.724.820	7.458.679	1.973.402
Dugotrajna imovina		6.447.302	6.356.006	3.969.870	481.393
Stupanj pokrića I.	>1	1,02	1,06	1,88	4,10
Glavnica + dugoročne obveze		14.796.555	8.375.427	7.458.679	1.973.402
Dugotrajna imovina		6.447.302	6.356.006	3.969.870	481.393
Stupanj pokrića II.	>1	2,29	1,32	1,88	4,10

Izvor: Sistematizacija autora

Koeficijent zaduženosti bio bi idealan da je manji od 0,5, što bi značilo bi se imovina manje od 50% trebala financirati iz tuđih izvora (obveza), a ostatak iz vlastitih izvora (glavnice), što pokazuje sljedeći pokazatelj, koeficijent vlastitog financiranja. Tako bi ova dva pokazatelja trebalo gledati i tumačiti zajedno.

Rezultati koji su dobiveni računanjem koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja su kako slijedi:

- 2013. godine poduzeće se financira 84% iz tuđih izvora, a 16% vlastitih izvora,
- 2014. godine poduzeće se financira 83% iz tuđih izvora, a 14% vlastitih izvora,
- 2015. godine poduzeće se financira 61% iz tuđih izvora, a 39% vlastitih izvora, a
- 2016. godine poduzeće se financira 77% iz tuđih izvora, a 23% vlastitih izvora.

Iz ovih je pokazatelja vidljivo da se poduzeće više financira iz tuđih, nego iz vlastitih izvora, što znači da je prezaduženo te bi moglo imati problema s likvidnošću, a takvi problemi često dovode do problema u poslovanju pa i prestanka poslovanja.

Koeficijent financiranja pokazuje odnos financiranja iz tuđih izvora i vlastitih izvora, a bilo bi dobro da je on veći ili jednak 1, ali i ovdje je ovaj pokazatelj tijekom svih promatranih godina veći od toga te i ovaj pokazatelj upozorava na moguću prezaduženost i korištenje više tuđih nego vlastitih izvora. Pokazatelji govore da na 1 kunu glavnice poduzeće ima obveza u iznosu od 5,41 kn 2013. godine, 2014. rastu na 5,93 kn, da bi 2015. došli blizu povoljne granice i iznose 1,55 kn i 2016. porasli na 3,34 kn.

Pokriće troškova kamata bi trebalo biti što veće, u svakom slučaju >1 , a zbog sigurnosti je preporuka da bude barem 4 jer bi prema tome kamate bile bolje pokrivena iz bruto-dobiti. Ovaj pokazatelj je zadovoljavajući jer, iako u svakoj godini nije 4, u svakoj je godini veći od 1, što znači da se kamate za korištenje tuđih izvora financiranja uspiju pokriti iz dobiti prije poreza. Rezultati izračuna pokazatelja govore da je 1 kuna kamata pokrivena s dobiti prije poreza i kamata 2013. s čak 5,34 kn, 2014. je palo na 1,68 kn, 2015. je pokriće poraslo na 2,94 kn, da bi 2016. godine iznosilo 19,97 kn, čemu bi razlog moglo biti to što više nema ni dugoročnih obveza, moguće je da je kredit otplaćen u vrlo ranom razdoblju godine te nema ni kamata vezanih uz taj kredit.

Za razliku od prethodnog pokazatelja, čimbenik zaduženosti je bolji što je manji, a ne bi trebao biti ni veći od 3,5, odnosno ovaj je pokazatelj indikator koliko je godina potrebno da se iz zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze⁸, a što bi bilo dobro da

⁸ Žager K., i sur. (2008), Analiza financijskih izvještaja, Zagreb: Masmmedia, str. 250.

nije više od 3,5 godine. Prema dobivenim izračunima, ukupne obveze bi poduzeće podmirilo 2013. za 16,49 godina, 2014. za 10,78 godina, 2015. za 2,86 godina i 2016. za 20,87 godina.

Ovaj je pokazatelj zadovoljavajući jedino u 2015. godini, dok je ostale godine nepovoljan i alarmira na prezaduženost jer potrebno previše godina za podmirenje ukupnih obveza.

Stupanj pokrića I. i stupanj pokrića II. pokazuju koliko se dugotrajna imovina pokriva glavnicom, odnosno glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Ovi se pokazatelji mogu promatrati zajedno jer oba trebaju biti veća od 1, a u ovom slučaju su upravo takvi. Poduzeće se vjerojatno zadužilo zbog financiranja imovine, što je najvjerojatnije najvećim dijelom za poslovni prostor.

Izračunom stupnja pokrića I. vidljivo je da poduzeće može dugotrajnu imovinu financirati iz vlastitih izvora, jer je 1 kuna dugotrajne imovine pokrivena glavnicom 2013. godine s 1,02 kn, 2014. s 1,06 kn, 2015. godine s 1,88 kn, a 2016. godine s čak 4,10 kn.

S obzirom na rezultate stupanja pokrića I., nije iznenađenje da je i stupanj pokrića jednakog smjera, odnosno da poduzeće može dugotrajnu imovinu financirati iz vlastitih i tuđih izvora jer je 1 kuna dugotrajne imovine pokrivena glavnicom i dugoročnim obvezama 2013. godine s 2,29 kn, 2014. s 1,32 kn, 2015. s 1,88 kn, a 2016. godine s čak 4,10 kn.

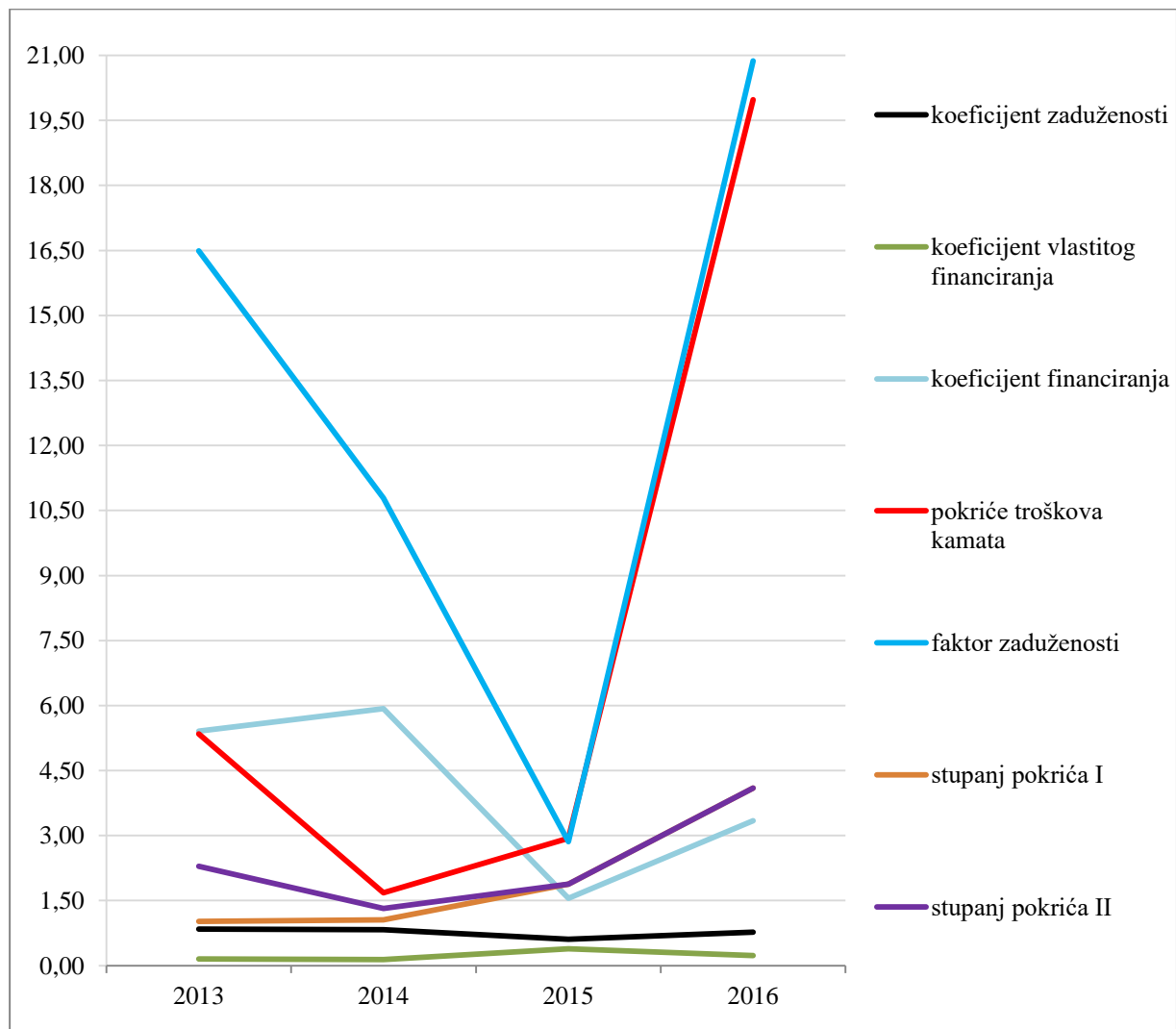
Pokazatelji su potpuno jednaki u posljednje dvije godine jer je dugoročni kredit eliminiran, najvjerojatnije otplaćen ili mu se promijenila ročnost. Najbolji su pokazatelji u zadnjoj godini kada je većina dugotrajne imovine prenesena na nova poduzeća, prodana ili rashodovana⁹ pa, iako je došlo i do smanjenja temeljnoga kapitala prijenosom na nova dva društva, ostvarena je dobit u tekućoj godini kojem je ovaj pokazatelj iznad 4.

Promatraju li se svi pokazatelji zaduženosti u svim godinama, moglo bi se zaključiti da su se članovi i uprava zbog prezaduženosti i nemogućnosti financiranja iz vlastitih izvora, odlučili na spajanje s drugim društvom, a kako neki pokazatelji pokazuju pomake prema boljem, možda bi se moglo već kod ovog pokazatelja zaključiti da je odluka bila ispravna.

Kretanje pokazatelja zaduženosti najbolje je vidljivo na grafikonu u nastavku, gdje je vidljivo da linija čimbenika zaduženosti ide vrlo visoko, a i linije ostalih pokazatelja su visoko, iako bi ih većina trebala biti oko 1 ili ispod 1.

⁹ Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web>, Bilješke uz financijske izvještaje za 2016. g., str. 34., pristupljeno 30.06.2018.

Grafikon 11.: Prikaz kretanja pokazatelja zaduženosti po godinama

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

4.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazateljima aktivnosti, koeficijentima obrta imovine, mjeri se upotrebljava li poduzeće efikasno svoje resurse, odnosno kojom brzinom poduzeće koristi imovinu u poslovanju. Poželjno je da ti pokazatelji budu što veći broj jer tada znači da poduzeće svoje oblike imovine brzo koristi u poslovnim procesima i njome ostvaruje prihod. Jedino je pokazatelj naplate potraživanja bolji što je manji jer to znači da se potraživanja brzo pretvaraju u novac.

Najčešći pokazatelji aktivnosti jesu:

1. koeficijent obrta ukupne imovine,
2. koeficijent obrta kratkotrajne imovine,
3. koeficijent obrta potraživanja i
4. trajanje naplate potraživanja u danima.

Tablica 19.: Pokazatelji aktivnosti

	Standardna veličina	2013.	2014.	2015.	2016.
Ukupni prihod		131.490.774	139.997.720	86.443.400	79.901.681
Ukupna imovina		42.126.000	47.942.023	19.032.323	8.578.817
Koeficijent obrta ukupne imovine	4	3,12	2,92	4,54	9,31
Ukupni prihod		131.490.774	139.997.720	86.443.400	79.901.681
Kratkotrajna imovina		34.672.387	40.016.297	14.213.677	7.312.680
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	8	3,79	3,50	6,08	10,93
Prihodi od prodaje		131.237.076	138.997.414	86.296.763	79.809.862
Potraživanja		19.359.663	23.626.708	12.539.276	6.199.257
Koeficijent obrta potraživanja	28	6,78	5,88	6,88	12,87
365 ili 366 - broj dana u godini		365	365	365	366
Koeficijent obrta potraživanja		6,78	5,88	6,88	12,87
Trajanje naplate potraživanja	30	53,84	62,04	53,04	28,43

Izvor: Sistematizacija autora

Koeficijenti obrta govore koliko jedna novčana jedinica imovine ili potraživanja stvara novčanih jedinica prihoda.

Koeficijent obrta ukupne imovine trebao bi biti barem 4, što bi značilo da 1 novčana jedinica imovine stvara 4 jedinice prihoda. U ovom slučaju ovaj pokazatelj je dobar jer je blizu granice od 4 pa čak i iznad nje. Dobiveni rezultati govore da je 1 kuna aktive stvorila 2013. godine 3,79 kn, 2014. godine 2,92 kn, 2015. godine 4,54 kn, a 2016. čak 9,31 kn prihoda.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine trebao bi biti barem 8. U ovom slučaju, ovaj pokazatelj je relativno dobar jer je u prvoj godini blizu te granice, a u posljednjoj čak i iznad nje, što znači da je poduzeće svoju imovinu u obrnulo 3,79 puta 2013. godine, 2014. 3,50 puta, 2015. je imovina obrnuta 6,88 puta, a 2016. godine čak 10,93 puta.

Koeficijent obrta potraživanja trebao bi biti barem 28. U ovom slučaju ovaj pokazatelj nije dobar jer je daleko od te granice i prema tome je poduzeće svoja potraživanja prije stvaranja prihoda od njih tijekom godine obrnulo 6,78 puta 2013., 5,88 puta 2014., 6,88 puta 2014. a 2016. godine 12,87 puta.

Trajanje naplate potraživanja je bitan pokazatelj likvidnosti a trebao bi biti što manji, odnosno u zakonskim rokovima za naplatu potraživanja te je stoga ovdje za usporedbu stavljen

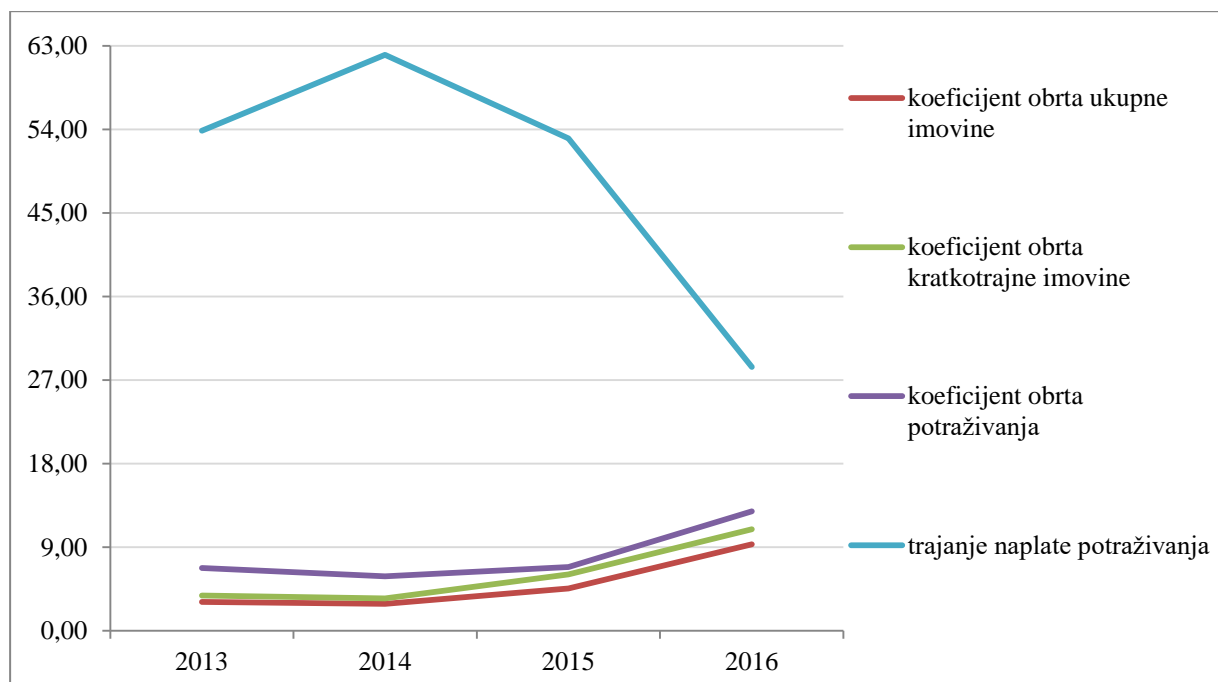
zakonski rok za naplatu od 30 dana¹⁰ kada između poduzetnika nije ugovorom dogovoren rok naplate. Gledajući promatrane godine, poduzeće je svoja potraživanja naplatilo 2013. za 53,84 dana, 2014. za 62,04 dana, 2015. za 53,04 dana, a 2016. godine za 28,43 dana.

Uspoređujući dobivene rezultate sa zakonskim rokom naplate, ovaj pokazatelj je pozitivan samo u posljednjoj promatranoj godini.

Promatraju li se svi pokazatelji aktivnosti u svim godinama, moglo bi se zaključiti da poduzeće u posljednjoj godini nema problema ni s pretvaranjem imovine u prihode niti s naplatom potraživanja pa bi se moglo reći da poduzeće dobro koristi svoju imovinu za stvaranje prihoda i da se naplata potraživanja poboljšala, što se može povezati i s poboljšanjem likvidnosti, koje pokazuju i pokazatelji likvidnosti.

Prikazom pokazatelja na sljedećem grafikonu vidljiv je spomenuti rast koeficijenata obrta, ali drastičan pad trajanja naplate potraživanja, što je pozitivno jer pokazuje dobar smjer kretanja poduzeća.

Grafikon 12.: Prikaz kretanja pokazatelja aktivnosti po godinama

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

¹⁰ Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, članak 11. stavak 3., NN 108/2012

4.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazateljima ekonomičnosti mjeri se odnos prihoda i rashoda, tj. oni pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda pa je očekivano dobro da je veći od 1, ali i što je veći broj to je bolji pokazatelj.

Najčešći pokazatelji ekonomičnosti jesu:

1. ekonomičnost ukupnog poslovanja,
2. ekonomičnost poslovanja (prodaje) i
3. ekonomičnost financiranja.

Tablica 20.: Pokazatelji ekonomičnosti

	Standardna veličina	2013.	2014.	2015.	2016.
Ukupni prihodi		131.490.774	139.997.720	86.443.400	79.901.681
Ukupni rashodi		127.103.405	139.297.300	85.341.353	77.549.682
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	>1	1,03	1,01	1,01	1,03
Prihodi od prodaje		131.237.076	138.997.414	86.296.763	79.809.862
Rashodi od prodaje		126.093.622	138.263.629	84.772.688	77.425.720
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	>1	1,04	1,01	1,02	1,03
Financijski prihodi		253.698	1.000.306	146.637	91.819
Financijski rashodi		1.009.783	1.033.671	568.665	123.962
Ekonomičnost financiranja	>1	0,25	0,97	0,26	0,74

Izvor: Sistematizacija autora

Pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja pokazuju da poduzeće ostvaruje dobiti jer je koeficijent veći od 1 u svim godinama, što znači da je 1 kuna rashoda pokrivena prihodom 2013. s 1,03 kn, 2014. s 1,01 kn, 2015. s 1,01 kn a 2016. godine s 1,03 kn, što znači da je 2013. i 2016. ostvareno 3%, a 2014. i 2015. godine 1% više prihoda u odnosu na rashode.

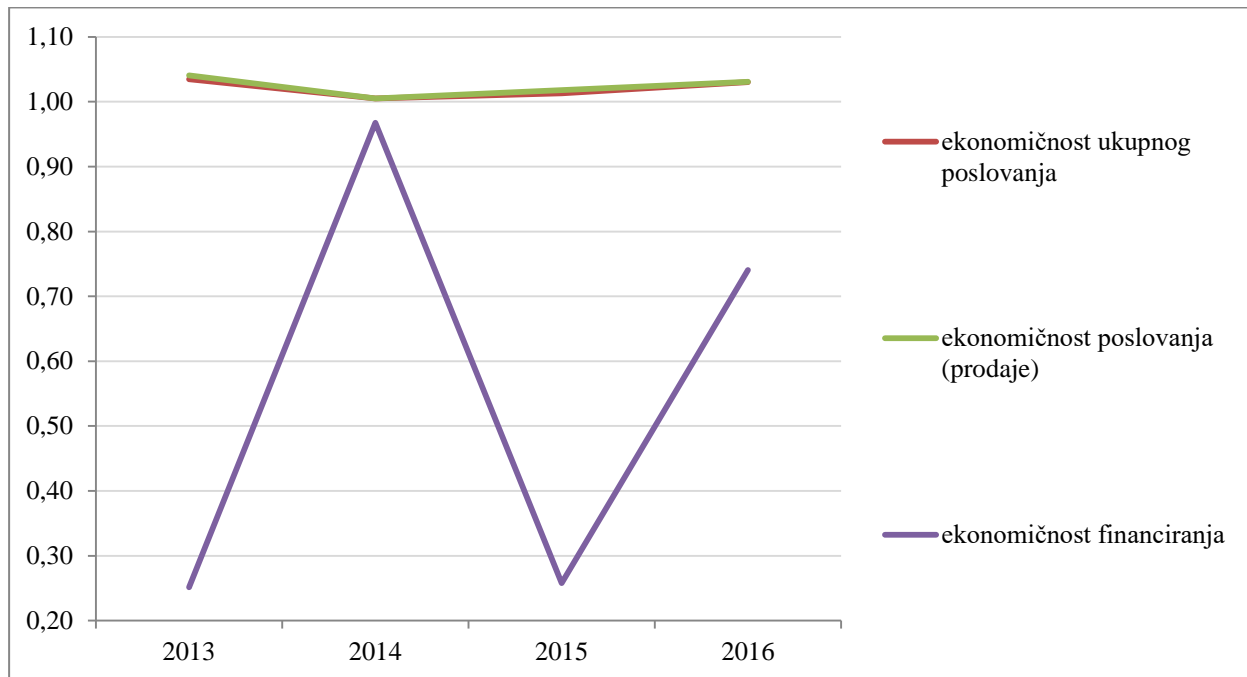
Vertikalnom analizom računa dobiti i gubitka utvrđeno je da je najveći udio prihoda i rashoda iz redovitog poslovanja pa očekivano pokazatelj ekonomičnosti poslovanja (prodaje) pokazuje da je 1 kuna rashoda od prodaje pokrivena prihodom od prodaje 2013. s 1,04 kn, 2014. s 1,01 kn, 2015. s 1,02 kn, a 2016. godine s 1,03 kn. Ovaj pokazatelj govori da je ostvarena marža od prodaje 4% 2013., 1% 2014., 2% 2015. i 3% 2016. godine.

Za razliku od prvih dvaju pokazatelja, pokazatelj ekonomičnosti financiranja pokazuje da poduzeće ne ostvaruje dovoljno financijskih prihoda za pokriće financijskih rashoda pa je 1

kuna financijskih rashoda pokrivena financijskim prihodima u 2013. s 0,25 kn, 2014. s 0,97 kn, 2015. s 0,26 kn, a 2016. godini s 0,74 kn.

Kako financijski prihodi i rashodi imaju mali udio u ukupnim prihodima i rashodima, ovaj pokazatelj nema velik utjecaj na ukupnu ekonomičnost, koja je zadovoljavajuća, a najvjerojatnije se financijski rashodi pokrivaju iz poslovnih prihoda.

Grafikon 13.: Prikaz kretanja pokazatelja ekonomičnosti po godinama

Izvor: Obrada autora prema prethodnoj tablici

Grafikom je najbolje prikazano da je ekonomičnost zadovoljavajuća jer se nalazi iznad 1,00, ali i da se crte ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja gotovo preklapaju. Ekonomičnost financiranja ima velike skokove, ali pokazuje rast.

4.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti pokazuju povrat uloženoga kapitala, a na taj način mjere uspjeh ostvarivanja dobiti poduzeća čime su postali važan indikator za buduće upravljanje poduzećem.

Najčešći pokazatelji profitabilnosti jesu:

4. neto marža profita,
5. bruto marža profita,
6. neto rentabilnost imovine,
7. bruto rentabilnost imovine i
8. rentabilnost vlastitoga kapitala (glavnice).

Tablica 21.: Pokazatelji profitabilnosti

	2013.	2014.	2015.	2016.
Neto dobit + kamate	4.910.426	1.664.551	1.428.699	1.991.764
Ukupni prihod	131.490.774	139.997.720	86.443.400	79.901.681
Neto marža profita	3,73%	1,19%	1,65%	2,49%
Dobit prije poreza + kamate	5.397.152	1.734.091	1.670.712	2.475.961
Ukupni prihod	131.490.774	139.997.720	86.443.400	79.901.681
Bruto marža profita	4,10%	1,24%	1,93%	3,10%
Neto dobit + kamate	4.910.426	1.664.551	1.428.699	1.991.764
Ukupna imovina	42.126.000	47.942.023	19.032.323	8.578.817
Neto rentabilnost imovine	11,66%	3,47%	7,51%	23,22%
Dobit prije poreza + kamate	5.397.152	1.734.091	1.670.712	2.475.961
Ukupna imovina	42.126.000	47.942.023	19.032.323	8.578.817
Bruto rentabilnost imovine	12,81%	3,62%	8,78%	28,86%
Neto dobit	3.900.643	630.880	860.034	1.867.802
Vlastiti kapital (glavnica)	6.559.923	6.724.820	7.458.679	1.973.402
Rentabilnost vlastitoga kapitala	59,46%	9,38%	11,53%	94,65%

Izvor: Sistematizacija autora

Neto marža profita iskazuje koliko dobiti nakon poreza uvećanoga za kamate ostaje poduzeću od ukupnih prihoda pa se prema dobivenim rezultatima može zaključiti kako poduzeću ostaje za rasporediti, prema volji vlasnika, od ukupnih prihoda 3,73% 2013., 1,19% 2014., 1,65% 2015. a 2016. godine 2,49% neto dobiti uvećane za kamate.

Uzimajući u obzir sve četiri promatrane godine, prosječna neto marža profita je 2,27%, prema čemu se može zaključiti da je poduzeće u dvije od četiri promatrane godine ostvarilo povoljnu neto maržu profita.

Bruto marža profita iskazuje koliko dobiti prije poreza uvećanog za kamate ostaje poduzeću od ukupnih prihoda, a prema dobivenim se rezultatima zaključuje da poduzeću ostaje za rasporediti od ukupnih prihoda 4,10% 2013., 1,24% 2014., 1,93% 2015., a 2016. godine 3,10% bruto dobiti uvećane za kamate.

Uzimajući u obzir sve četiri promatrane godine, prosječna bruto marža profita je 2,60%, prema čemu se može zaključiti da je poduzeće u dvije od četiri promatrane godine ostvarilo povoljniju bruto maržu profita.

Marža profita se može množiti s koeficijentom obrta ukupne imovine kako bi se dobila neto/bruto rentabilnost ukupne imovine, što znači da na povećanje rentabilnost imovine utječe i povećanje obrta ukupne imovine, ali i povećanje marže profita.

Tablica 22.: Izračun rentabilnosti ukupne imovine maržom profita i koeficijenta obrta ukupne imovine

	2013.	2014.	2015.	2016.
Neto marža profita	3,73%	1,19%	1,65%	2,49%
Koeficijent obrta ukupne imovine	312,14%	292,01%	454,19%	931,38%
Neto rentabilnost ukupne imovine	11,66%	3,47%	7,51%	23,22%
Bruto marža profita	4,10%	1,24%	1,93%	3,10%
Koeficijent obrta ukupne imovine	312,14%	292,01%	454,19%	931,38%
Bruto rentabilnost ukupne imovine	12,81%	3,62%	8,78%	28,86%

Izvor: Sistematizacija autora

Rentabilnost imovine još se naziva i povrat na ukupnu imovinu (ROA – akr. od engl. *return on assets*), a pokazuje uspješnost korištenja imovine u stvaranju dobiti te kolika je ostvarena dobit iz jedne novčane jedinice imovine, odnosno u ovom primjeru na sto jedinica ulaganja u imovinu koliko je ostvareno jedinica dobiti. U promatranom poduzeću je u promatranim godinama na sto jedinica uložene imovine ostvareno:

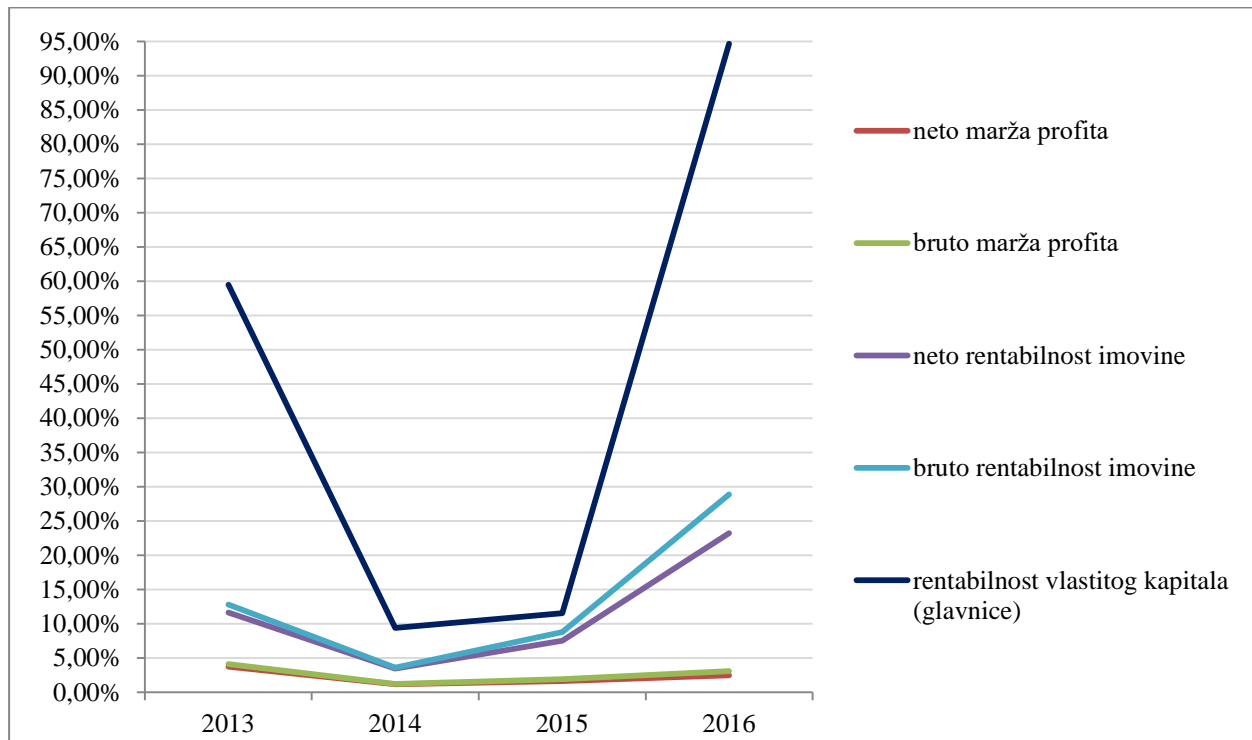
- 2013. godine 11,66 jedinica neto dobiti i 12,81 jedinica dobiti prije poreza,
- 2014. godine 3,47 jedinica neto dobiti i 3,62 jedinica dobiti prije poreza,
- 2015. godine 7,51 jedinica neto dobiti i 8,78 jedinica dobiti prije poreza te
- 2016. godine 23,22 jedinica neto dobiti i 28,86 jedinica dobiti prije poreza.

Ostvareni povrat na imovinu je najveći u zadnjoj promatranoj godini, gdje je rentabilnost imovina bila četvrtina ukupne imovine, što nikako nije zanemarivo.

Rentabilnost vlastitoga kapitala još se naziva i povrat na ukupni kapital (ROE – akr. od engl. *return on equity*), pokazuje koliko se novčanih jedinica dobiti ostvaruje na jednu jedinicu vlastitoga kapitala, odnosno u ovom primjeru koliko je ostvareno povrata na sto jedinica vlastitoga kapitala. Dobiveni rezultati govore da je na sto kuna vlastitoga kapitala ostvareno 2013. 59,46 kn, 2014. 9,38 kn, 2015. 11,53 kn, a 2016. godine čak 94,65 kn povrata kroz ostvarenu dobit.

Rentabilnost vlastitoga kapitala, povrat na ukupni kapital, jedan je od najvažnijih pokazatelja jer pokazuje ono što je svakome vlasniku najvažnije, a to je koliko je njegov kapital vraćen kroz dobit. Prema tome bi se moglo zaključiti da je posljednja promatrana godina bila iznimno uspješna za vlasnika jer je povrat u toj godini bio 94,65%, što bi značilo da je malo nedostajalo da te godine cijeli uloženi kapital bude pokriven ostvarenom dobiti.

Grafikon 14.: Prikaz kretanja pokazatelja profitabilnosti po godinama

Izvor: Sistematizacija autora

Grafikonom je prikazano kretanje pokazatelja profitabilnosti, u kojima je vidljivo da su svi pokazatelji imali isti trend pada pa rasta, ali su što je važnije – pozitivni. To pokazuje da je upravljanje poduzećem uspješno, da se imovina i kapital dobro raspoređuju i koriste u poslovanju. Najbolji pokazatelj je i onaj najvažniji, a to je rentabilnost vlastitoga kapitala, koji najviše odskoče na grafikonu jer njegov krak ide skroz do najviše točke, a to je 95%.

5. ZAKLJUČAK

Predmet je ovog rada analiza financijskih izvještaja poduzeća Makromikro d.o.o. iz Zagreba za razdoblje od 2013. do 2016. godine. Napravljena je analiza financijskih izvještaja horizontalnom i vertikalnom analizom, ali i analiza financijskim pokazateljima. Interpretacijom i prikazom dobivenih rezultata analize - bilo tablicom bilo grafikonom - bilo je važno doći do cilja ovoga rada, a to su odgovori na ova pitanja:

Ukazuju li temeljni pokazatelji na uspješnost poslovanja poduzeća Makromikro d.o.o. u razdoblju od 2013. do 2016. godine?

Uzevši u obzir rezultate analize, može li poduzeće u budućnosti poslovati sigurno i uspješno? Horizontalnom analizom izvještaja o financijskom položaju, bilance, utvrđeno je da su se najveće promjene dogodile 2015. godine. Tada je ostvaren pad svih pozicija, što i nije neobično s obzirom na velike promjene baš u toj godini, odnosno smanjenje temeljnoga kapitala, podjelu društva, ali i promjenu vlasništva krajem 2014. godine. Taj se pad nastavio i u slijedećoj, posljednjoj promatranoj, 2016. godini.

Horizontalnom analizom računa dobiti i gubitka utvrđeno je da su rashodi uglavnom pratili pad ili rast prihoda, dok je dobit prije oporezivanja rasla neovisno o smanjivanju prihoda i rashoda, što znači da prijenos poslovanja na novo zajedničko društvo nije imalo utjecaja na ostvarivanje pozitivnog rezultata poslovanja, dobit, iako su prihodi značajno pali.

Vertikalna analiza bilance pokazala je da se aktiva najvećim dijelom sastoji od kratkotrajne imovine, koja se najvećim dijelom sastoji od potraživanja od kupaca i zaliha. Kako novac nema veliki udio u aktivni, analiza navodi na zaključak da društvo ima problema s likvidnošću. Ipak, mora se uzeti u obzir i to da se potraživanja kupaca mogu lako pretvoriti u novac, što znači da bi se likvidnost mogla održati. Usporedno s aktivom, pasiva se najvećim dijelom sastoji od kratkoročnih obveza i to od obveza prema dobavljačima, ali i kapital i rezerve imaju bitan udio u cjelokupnoj pasivi. Ovom analizom utvrđeno je da su kratkotrajna imovina i kratkoročne obveze najzastupljenije u bilanci.

Vertikalnom analizom računa dobiti i gubitka utvrđeno je da najveći udio imaju poslovni prihodi i rashodi, i to svake godine vrlo slične udjele, dok u poslovnim prihodima najveći udio imaju prihodi od prodaje, a kod rashoda su to troškovi prodane robe. Ova analiza nije pokazala nikakvo iznenađenje jer je temeljna djelatnost poduzeća prodaja robe te su prikazani udjeli očekivani.

Nakon horizontalne i vertikalne analize, kojima je analiziran sâm „sastav“ izvještaja, napravljena je analiza financijskim pokazateljima. Kod financijskih pokazatelja napravljeni su

izračuni, prikazano tablicom ili grafikonom, te interpretirani pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti i pokazatelji profitabilnosti.

Pokazatelji likvidnosti nisu dali optimistične rezultate. Pokazuju da društvo nije sposobno podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze. S obzirom na to da najznačajniji pokazatelj likvidnosti, tekuća likvidnost, nije dala zadovoljavajući koeficijent, nameće se zaključak kako društvo ima problema s pretvaranjem kratkotrajne imovine u novac. Ipak, drugi značajni pokazatelj, koeficijent financijske stabilnosti, pokazao je pozitivne rezultate u svim promatranim godinama, što bi se moglo tumačiti tako da se likvidnost popravlja, ali i dalje bi trebalo pripaziti.

Pokazatelji zaduženosti, kao i oni likvidnosti, pokazuju da se društvo ne može financirati iz vlastitih sredstava te se zadužuje, što je opet vezano uz prethodni pokazatelj te može značiti i probleme s likvidnošću. Nameće se mišljenje da je možda baš zbog toga i došlo do odluke o spajanju s drugim društvom, a kako neki pokazatelji pokazuju pomake prema boljem, moglo bi se reći da je odluka bila ispravna.

Pokazatelji aktivnosti su dobri, za razliku od prethodnih. Posebno su zadovoljavajući u posljednjoj promatranoj godini pa je očito da poduzeće nema problema ni s pretvaranjem imovine u prihode niti s naplatom potraživanja. To znači da poduzeće dobro koristi svoju imovinu za stvaranje prihoda i da se naplata potraživanja poboljšala, a to se može povezati i s poboljšanjem likvidnosti, što opet pokazuje pozitivan smjer kretanja poslovanja.

Pokazatelji ekonomičnosti kazuju koliko je jedinica rashoda pokrivena prihodom, odnosno ostvaruje li se dobit ili ne ostvaruje. Ovaj pokazatelj je pozitivan i zadovoljavajući jer je poduzeće Makromikro d.o.o. u svim promatranim godinama ostvarivalo dobit.

Pokazatelji profitabilnosti su pozitivni, što znači da je upravljanje poduzećem uspješno, da se imovina i kapital dobro raspoređuju i koriste u poslovanju. Najbolji pokazatelj je i onaj najvažniji, a to je rentabilnost vlastitoga kapitala, kojim je vidljivo da se uloženi kapital vraća kroz ostvarenu dobit.

Nakon sumiranja svih dobivenih rezultata analize, pokušat će se odgovoriti na postavljena pitanja.

Ukazuju li temeljni pokazatelji na uspješnost poslovanja poduzeća Makromikro d.o.o. u razdoblju od 2013. do 2016. godine?

Nakon uzimanja u obzir svih pokazatelja, može se s dovoljnom sigurnošću reći da je Makromikro d.o.o. uspješno poduzeće te da je bez obzira na velike promjene uspješno poslovalo u promatranom razdoblju, od 2013. do 2016. godine.

Analizom financijskih izvještaja utvrđeno je da temeljni pokazatelji ukazuju na uspješnost poslovanja poduzeća. Pokazatelji aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti, kao pokazatelji uspješnosti, posebno su to potvrdili jer su oni u cijelom razdoblju bili zadovoljavajući. Pokazatelji likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti, kao pokazatelji sigurnosti, pokazivali su da poslovanje nije baš sigurno, ali se poboljšava.

Pokazateljima je dokazano da je nakon promjena pokrenutih 2014. godine sve krenulo na bolje, da se društvo više nije toliko „gušilo“ u zaduživanju, da je smanjen broj dana naplate, da je ostvarena dobit veća u odnosu na prihode nego prije, na kraju da su povrat na imovinu i kapital više nego dobri, a i ostali pokazatelji su sve bolji.

Uzevši u obzir rezultate analize može li poduzeće u budućnosti poslovati sigurno i uspješno?

Gotovo svaki od pokazatelja pokazao je tendenciju rasta u posljednje dvije promatrane godine, što znači da se poduzeće snašlo u poslovanju nakon svih promjena. Prema svim pokazateljima, poduzeće može u budućnosti poslovati sigurno i uspješno.

Moguće je da su rađene već ovakve analize za potrebe menadžera, vlasnika ili uprave, nekoga kome je stalo da društvo radi i dalje, da poslovanje koje je pokrenuto prije više od dvadeset godina ima neki nastavak, da ne bude kraj.

Svaka promjena je napravljena s ciljem da društvo i dalje radi i pridonosi, možda ne u istom opsegu, ali svakako da bude i dalje prisutno.

LITERATURA

Knjige:

1. Belak, V. (2006.), Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zagreb: Zgombić & Partneri nakladništvo i informatika d.o.o.
2. Belak, V. (2014.), Analiza poslovne uspješnosti, Zagreb: Računovodstvo, revizija i financije
3. Bešvir, B. (2008.), Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, Zagreb: Računovodstvo, revizija i financije
4. Broz Tominac, S. i sur. (2010.), Računovodstvo: priručnik za vježbe, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
5. Englard, B. (1996.), Financijsko računovodstvo II, Zagreb: Faber&Zgombić Plus
6. Habek, M. i ostali (2004.), Temelj računovodstva i analitika knjigovodstva, Zagreb: RRIF plus
7. Žager, K. i sur. (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, Zagreb: Masmedia

Članci iz časopisa:

1. Belak V. (2017.), Odnos duga i EBITDA-e kao mjera financijske sposobnosti poduzeća, Računovodstvo, revizija, porezi i financije, 6/2016, str.173 - 179
2. Horvat Jurjec, K. (2011.), Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja, Računovodstvo, revizija, porezi i financije, 7/2011, str.18 - 26
3. Jašić, T. (2017), Analiza poslovanja kreditne sposobnosti društva putem financijskih pokazatelja, Računovodstvo, revizija, porezi i financije, 10/2017, str.134 - 146
4. Očko, J. (2008.), Izvješće o stanju društva, Računovodstvo, revizija, porezi i financije, 2/2008, str.136 - 145
5. Osmanagić Bedenik, N. (2010.), Analiza poslovanja na temelju godišnjih financijskih izvještaja, Računovodstvo, revizija, porezi i financije, 3/2010, str.59 - 69
6. Švigir A. (2012.), Uloga kontrolinga u restrukturiranju poslovanja, Računovodstvo, revizija, porezi i financije, 10/2017, str.150 - 157

Internet stranice:

1. Financijska agencija, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do>, pristupljeno 30.06.2018.
9. Financijska agencija, <https://www.fina.hr/godisnji-financijski-izvjestaji/obraci>, pristupljeno 01.10.2018.
10. Narodne novine, službeni list Republike Hrvatske, Zakon o računovodstvu, http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2015_07_78_1493.html, NN 78/2015, 17.07.2015., pristupljeno 30.06.2018.
11. Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske – sudski registar, https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:28:0::NO:28:P28_SBT_MBS:080121343, pristupljeno 05.07.2018.

POPIS TABLICA

Tablica 1.: Osnovne pozicije bilance	5
Tablica 2.: Osnovne pozicije računa dobiti i gubitka - računovodstvo	8
Tablica 3.: Osnovne pozicije računa dobiti i gubitka – menadžment	9
Tablica 4.: Poslovne aktivnosti novčanog toka prema metodi sastavljanja izvještaja	14
Tablica 5.: Pokazatelji likvidnosti, izračuni koeficijenata i očekivane vrijednosti	23
Tablica 6.: Pokazatelji zaduženost i izračuni koeficijenata.....	24
Tablica 7.: Pokazatelji aktivnosti i izračuni koeficijenata.....	25
Tablica 8.: Pokazatelji ekonomičnosti i izračuni koeficijenata	25
Tablica 9.: Pokazatelji profitabilnosti i izračuni koeficijenata.....	26
Tablica 10.: Pokazatelji investiranja i izračuni koeficijenata.....	27
Tablica 11.: Horizontalna analiza aktive bilance po godinama (u kunama, bez lipa).....	30
Tablica 12.: Horizontalna analiza pasive bilance po godinama (u kunama, bez lipa)	34
Tablica 13.: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka po godinama (u kunama, bez lipa)	38
Tablica 14.: Vertikalna analiza aktive bilance po godinama (u kunama, bez lipa).....	42
Tablica 15.: Vertikalna analiza pasive bilance po godinama (u kunama, bez lipa)	45
Tablica 16.: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka po godinama (u kunama, bez lipa)....	48
Tablica 17.: Pokazatelji likvidnosti	52
Tablica 18.: Pokazatelji zaduženosti	55
Tablica 19.: Pokazatelji aktivnosti	59
Tablica 20.: Pokazatelji ekonomičnosti	61
Tablica 21.: Pokazatelji profitabilnosti	63
Tablica 22.: Izračun rentabilnosti ukupne imovine maržom profita i koeficijenta obrta ukupne imovine.....	64

POPIS SLIKA

Slika 1.: Vrste financijskih izvještaja	3
Slika 2.: Bilanca - Obrazac POD-BIL	6
Slika 3.: Račun dobiti i gubitka - Obrazac POD-RDG	10
Slika 4.: Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti - dopuna Obrasca POD-RDG.....	11
Slika 5.: Osnovni primici i izdaci izvještaja o novčanom toku prema aktivnostima	13
Slika 6.: Izvještaj o novčanim tokovima – direktna metoda - Obrazac POD-NTD	15
Slika 7.: Izvještaj o novčanim tokovima – indirektna metoda - Obrazac POD-NTI	16
Slika 8.: Temeljni instrumenti i postupci financijske analize	19
Slika 9.: Financijski pokazatelji i njihova povezanost s temeljnim kriterijima dobrog poslovanja.....	22

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.: Prikaz osnovnih pozicija aktive bilance po godinama (u 000 kn)	32
Grafikon 2.: Prikaz osnovnih pozicija pasive bilance po godinama (u 000 kn).....	35
Grafikon 3.: Prikaz kretanja aktive/pasive po godinama (u 000 kn).....	36
Grafikon 4.: Prikaz osnovnih pozicija računa dobiti i gubitka po godinama (u 000 kn)	40
Grafikon 5.: Prikaz kretanja ukupnih prihoda i ukupnih rashoda po godinama (u 000 kn).....	41
Grafikon 6.: Prikaz strukture aktive bilance po godinama.....	44
Grafikon 7.: Prikaz strukture pasive bilance po godinama	46
Grafikon 8.: Prikaz odnosa kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza	47
Grafikon 9.: Prikaz strukture računa dobiti i gubitka po godinama	50
Grafikon 10.: Prikaz kretanja pokazatelja likvidnosti po godinama	54
Grafikon 11.: Prikaz kretanja pokazatelja zaduženosti po godinama	58
Grafikon 12.: Prikaz kretanja pokazatelja aktivnosti po godinama	60
Grafikon 13.: Prikaz kretanja pokazatelja ekonomičnosti po godinama.....	62
Grafikon 14.: Prikaz kretanja pokazatelja profitabilnosti po godinama.....	65

ŽIVOTOPIS

OSOBNJE INFORMACIJE

Cikojević Andrea

📍 2. Rudeški ogranak 41, Zagreb (Hrvatska)

☎ (+385) 91 547 26 25

✉ andrea.cikojevic@gmail.com

Spol Žensko | Datum rođenja 26.8.1978. | Državljanstvo hrvatsko

RADNO ISKUSTVO

Od 01.04.2012.–. do danas

Direktor/računovođa

LOGIKOS CENTAR d.o.o., Zagreb (Hrvatska)

- vođenje cjelokupnog računovodstva (unos i obrada financijskih podataka)
- obračun plaća
- izrada statističkih izvještaja
- izrada završnih obračuna za male i srednje poduzetnike
- zastupanje društva
- poslovno i financijsko savjetovanje

Od 01.12.2010.–. do 31.3.2012.

Računovođa/knjigovođa

FINKONT d.o.o., Zagreb (Hrvatska)

- vođenje cjelokupnog računovodstva (unos i obrada financijskih podataka)
- obračun plaća
- izrada statističkih izvještaja
- izrada završnih obračuna za male i srednje poduzetnike

Od 01.4.2010.–. do 30.11.2010.

Računovođa/knjigovođa

REVIZIJA-FINKONT d.o.o., Zagreb (Hrvatska)

- vođenje cjelokupnog računovodstva (unos i obrada financijskih podataka)
- obračun plaća
- izrada statističkih izvještaja
- izrada završnih obračuna za male i srednje poduzetnike
- pomoć pri reviziji financijskih izvješća

Od 01.1.1999.–. do 31.3.2010.

Računovođa/knjigovođa

FINKONT d.o.o. (Hrvatska)

- vođenje cjelokupnog računovodstva (unos i obrada financijskih podataka)
- obračun plaća
- izrada statističkih izvještaja
- izrada završnih obračuna za male i srednje poduzetnike

OBRAZOVANJE I
OSPOSOBLJAVANJE

Od 2.2014.–, do danas

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE

Od 10.2009.–, do 10.2013.

Stručna prvostupnica ekonomije

SVEUČILIŠTE U SPLITU ZA STRUČNE STUDIJE, Zagreb (Hrvatska)

Obavljanje složenih računovodstvenih, financijskih, poreznih poslova koji su podloga za odlučivanje te vođenje samostalne djelatnosti

10.2012.–5.2013.

Ovlašteni računovođa

UDRUGA „HRVATSKI RAČUNOVOĐA“, Zagreb (Hrvatska)

Briga za uspješno poslovanje, priprema namjenskih informacija za odlučivanje, vrednovanje bilančnih pozicija, strateško odlučivanje, predviđanje ishoda poslovanja tekućega i budućeg razdoblja, opozreživanje, savjetovanje uprave i drugo

Od 9.1993.–, do 6.1997.

Ekonomist

TREĆA EKONOMSKA ŠKOLA ZAGREB, Zagreb (Hrvatska)

Računovodstvo, knjigovodstvo, financije, poduzetništvo i novčano poslovanje.

OSOBNJE VJEŠTINE

Materinski jezik hrvatski

Ostali jezici

engleski

RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
B2	B2	B1	B1	B1

Stupnjevi: A1 i A2: Početnik - B1 i B2: Samostalni korisnik - C1 i C2: Iskusni korisnik
[Zajednički europski referentni okvir za jezike](#)

Komunikacijske vještine

Tijekom dugogodišnjeg rada stečena je izražena sposobnost rada s ljudima te komunikacija s različitim ljudima u različitim situacijama

Organizacijske / rukovoditeljske vještine

Upravljačke i organizacijske vještine stečene su dugogodišnjim radom i povjerenim poslovima od strane i poslodavca, ali i poslovnih partnera.

Organizacija je izražena u svakodnevnom planiranju i obavljanju posla kako bi se stiglo sve obaviti navrijeme.

Poslovne vještine

Vođenje ukupnoga financijskog poslovanja malih poduzeća više od 15 godina.

Digitalna kompetencija

SAMOPROCJENA				
Obrada informacija	Komunikacija	Stvaranje sadržaja	Sigurnost	Rješavanje problema
ISKUSNI KORISNIK	ISKUSNI KORISNIK	TEMELJNI KORISNIK	SAMOSTALNI KORISNIK	TEMELJNI KORISNIK

[Informacijsko-komunikacijske tehnologije - tablica za samoprocjenu](#)

Vozačka dozvola B